శ్రీ రామకృష్ణ లీలామృతము

(లేక శ్రీరామకృష్ణ జీవిత చరిత్ర)

అనువాదకులు :

కీ. శే. వెదురుమూడి కృష్ణరావుపంతులుగారు, బి. ఏ; శ్రీ కందుకూరు మల్లికార్జునంగారు, బి. ఏ.

ప్రశస్తమైన వస్తువు, అకలంకమైన జీవితము, లోకోత్తరమైన సందేశము. దేహమును పులకరింపజేయు ఆధ్యాత్మికానుభవములు—శైలి సరళము, మధురము. భాష నిర్దుష్టము.—సర్వవిధముల నమూల్యమైన గ్రంథరాజము.

—శ్రీ పా. వే. రాజమన్నారుగారు, గౌ॥ ప్రధాన న్యాయమూర్తి, మద్రాసు.

* * * ఈ గ్రంథము విషయానురూపమై సుబోధమైన శైలిలో రచింపబడినదనుటకు ఎట్టి సందియమును లేదు. * * *

—శ్రీ పింగళి లక్ష్మీకాంతంగారు.

* * * ఆధునిక కాలములో వెలువడిన కొలది మహాగ్రంథములలో, అన్నివిధముల నిది యొకటి. * * *

—శ్రీ రాళ్లపల్లి అనంతకృష్ణశర్మగారు.

196 పుటలు (ద్వితీయ ముద్రణము) వెల : రూ. 5

శ్రీ వివేకానంద జీవితచరిత్ర

(శ్రీ చిరంతనానందస్వామి ప్రణీతము)

ఇందు శ్రీ స్వాములవారి జీవితమున నింతకు పూర్వము గ్రంథస్థములుగాని ముఖ్య సంఘటన లెన్నియో శ్రీవారి సోదరశిష్యులవలన విని వ్రాయబడినవి. ఇది శ్రీ స్వాములవారి సంపూర్ణ చరిత్ర!

నిర్దుష్టమైన భాష, అందమైన అచ్చు, ఆకర్షకమైన రూపము.

438 పుటలు (సప్తమ ముద్రణము.) వెల : { సాదా ప్రతి రూ. 3-0-0 ; అట్ట బైండు రూ. 3-8-0 }

శ్రీ శారదాదేవి చరిత్ర

(మూడవ కూర్పు)

రచయిత : శ్రీ చిరంతనానందస్వామి

ప్రతి స్త్రీయును పురుషుడును...చదువవలసిన గ్రంథ మిది...అమృతకలశము!... అనన్యసామాన్య నీతిమంజరి...తియ్యని తెలుగు...పాలవంటి శైలి... —ఆంధ్రప్రభ

246 పుటలు వెల : రూ. 2-0-0

అడ్రెసు : మేనేజరు, శ్రీ రామకృష్ణమఠము, మైలాపూరు, మద్రాసు - 4

దేవీ మాహాత్మ్యము

(శ్రీ దుర్గాసప్తశతి)

అనువాదకులు: శ్రీ కందుకూరు మల్లికార్జునంగారు

ఇందు మూలశ్లోకములు, వానికి ధారాళమయిన ఆంధ్రానువాదమును పొందుపఱుప బడియున్నవి. అందందు ముఖ్యములును నిగూఢములును అగు శబ్దములకు పాదదీపికలందు వివరణములు చేర్చబడియున్నవి. దేవీనవరాత్రములందును, ఇతర పవిత్రావసరములందును నిత్యపారాయణ మొనర్పవలసిన ఉత్తమగ్రంథము. ఈ గ్రంథప్రాశస్త్యము పూర్తిగా వివరించు పీఠికయు చేర్చబడియున్నది.

(170 + 16) పుటలు ప్రజ్జ్వలమగు ప్రథమ ముద్రణము వెల : రూ. 2-0-0

శ్రీ వివేకానంద లేఖావళి

(రెండు భాగములు)

అనువాదకులు :

శ్రీ చిరంతనానందస్వామి

భారతదేశమున ఇంటింటను ఉండవలసిన పుస్తకములలో నిది యొకటి; బాలికా బాలకు లెల్లరును శ్రద్ధతో పదేపదే చదువవలసిన పుస్తకములలో నిది యొకటి.

ఈ లేఖలయందు దైవభక్తి, మానవరక్తి, కార్యాసక్తి—ఇవి నిరంతరసంయోగము దాల్చి జీవితాంధకారమును దొలగింపజేయు జ్యోతిగ నుండుట స్పష్టము.

—కట్టమంచి రామలింగారెడ్డి

మొదటి భాగము : 256 పుటలు
రెండవ భాగము : 226 పుటలు

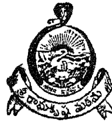
ఒక్కొక్క భాగము వెల: రూ. 1-8-0

అడ్రెసు : మేనేజరు, శ్రీరామకృష్ణమఠము, మైలాపూరు, మద్రాసు – 4

శ్రీ రామకృష్ణ ప్రభ

సంపుటము ౧౩ ౧౯౫౭, ఫెబ్రువరి—దుర్ముఖి, పుష్యము సంచిక ౮

విషయసూచిక

"సర్వేశ్వరుని శరణు జొరుము, అతని కృప నీ యనుభవమునకు అప్పుడు వచ్చును."

—శ్రీ శారదామణి.

శ్రీరామకృష్ణ ప్రభ

సంపుటము ౧౩ } ౧౯౫౭ – ఫెబ్రువరి : : దుర్ముఖి – పుష్యము { సంచిక ౮

అమ్బాస్తోత్ర

[శ్రీ వివేకానందస్వామి]

కా త్వం ? శుభే, శివకరే, సుఖదుఃఖహస్తే,
ఆఘూర్ణితం భవజలం ప్రబలోర్మిభఙ్గైః,
శాన్తిం విధాతు మిహ కిం బహుధా విభగ్నాం
మాతః, ప్రయత్నపర మాసి స దైవ విశ్వే ? ౧

అమ్మా, నీవు ఎవతెవు ? మంగళరూపిణివి, శివకరివి, ఉభయహస్తముల సుఖదుఃఖముల నిర్వహించుచున్న దానవు, సంసారసముద్రమును సుడియజేయుచున్నావు, పెనుకెరటాల లేపుచున్నావు, బహుధా విభగ్నమైన శాంతిని మరల నెలకొల్పుటకేనా, నీవు సదా పడుచున్న పాట్లు అన్నియు ?

సమ్పాదయ త్యవిరతం త్వవిరామవృత్తా
యా వై స్థితా కృతఫలం, త్వకృతస్య నేత్రీ,
సా మే భవ త్వనుదినం వరదా భవానీ
జానా మ్యహం ధ్రువ మిదం ధృతకర్మపాశా ॥ ౨

ఎడతెంపు లేక పాటువడుచు, ప్రారబ్ధకర్మలకు ఫల మిచ్చుచు, భవిష్యకర్మలకు దారి జూపుచు నున్న భవానియే కర్మపాశముల తనచేత దాల్చి యున్న దనుట ధ్రువము, నే నెఱుగుదును, అట్టి ఆమె నాకు ప్రతిదినమును వరప్రదాయిని అగును గాక.

[సశేషము]

ఆత్మ

[శ్రీ వివేకానందస్వామి]

౧. నేను ఇట నిలుచుండి నా కన్నులు మూసికొని నా ఉనికిని భావనలోనికి తెచ్చికొన ప్రయత్నించుచున్నాను. 'నేను' 'నేను' 'నేను' అన్నప్పుడు నా తలంపునకు వచ్చునది ఏది? దేహమే. మఱి నేను వట్టి ప్రకృతివస్తువుల కలయికనేనా? కానే కాను అనియు, నేను దేహమును అధివసించి ఉన్న ఆత్మను అనియు — వేదములు తెలుపుచున్నవి. నేను దేహమును గాను, వినాశము దేహమునకు కలదు, నాకు లేదు. ప్రస్తుతము నేను ఈ శరీరమున ఉన్నాను. ఈ శరీరము పడిపోవును. నా జీవిత మేమో అవిచ్ఛిన్నముగనే సాగుచుండును.

౨. స్వాతంత్ర్యపారతంత్ర్యములును స్వేచ్ఛాదాస్యములును కలిసియే ఈ జగత్తుగ రూపొందిన వట, స్వతంత్రమును నిత్యమును స్వచ్ఛమును పరిపూర్ణమును పవిత్రమును ఐన ఆత్మయే ఈ యన్నిటి గుండ వెలుగొందుచున్న దట — అట్లని వేదములు చెప్పుచున్నవి. మరణము అనగా ఒక మార్పే, అది కొన్ని కారణాల మీద ఆధారపడి ఉండును. కాబట్టి స్వాతంత్ర్యమున్న చోట మరణము అసంభవము. అట్లే లోపముల కలిమియు నొక్క దశాభేదమే, కారణసాపేక్షమే, కావున స్వాతంత్ర్య మున్న చోట (లోపమును అసంభవమే.) పరిపూర్ణత ఉండక తప్పదు. నిత్యమును పరిపూర్ణము నైన స్వరూపము గల యీ యాత్మయే పరాత్పరునందును గలదు అల్పిష్ఠ మానవునందును గలదు. ఒక్కటే ఆత్మ ఒక్కొక్కరిగుండ ఒక్కొక్కంతగ ఆవిష్కృత మగు చుండు ననుట ఒక్కటే భేదము.

3. ద్వంద్వజగత్తులో ప్రతిదానిసద్భావమును ప్రతిబింబితసద్భావమే కావున, వేఱొక చోటి నుండి ఆనందమును ఎరవు తెచ్చుకొన్న దేదో దానినే ఆనందవంతము అన దగి యుండును, వేఱొక చోటినుండి జ్ఞానమును అధిగమించిన దేదో దానినే జ్ఞానవంతము అన దగి యుండును. ఆత్మ జ్ఞానవంతము అగుట పొసగదు. జ్ఞానమే ఆత్మ. ఆత్మ ఆనందవంతము అగుట పొసగదు. ఆనందమే ఆత్మ.

౪. హిందువుల నమ్మకము ఏ మనగా — ప్రతి ఆత్మయు ఒక గోళము. దానికి పరిధి లేదు, కాని కేంద్రము ఉన్నది. ఆ కేంద్రము దేహములో నెలకొని ఉన్నది. మరణము అనగా ఆ కేంద్రము ఒకయొడలినుండి వేఱొక యొడలికి మార్పొందుటే. ఆత్మకు ప్రకృతిపరిస్థితులవలని పరిచ్ఛేదము సైతము లేదు. స్వేచ్ఛయు అపరిచ్ఛేదమును పవిత్రతయు స్వచ్ఛతయు పరిపూర్ణతయునే ఆత్మ స్వరూప సారాంశములు ఎట్లో చెప్ప లేము కాని, ఆత్మ ప్రకృతికి కట్టువడి తాను ప్రకృతియే అని భ్రమించుచుండును.

౫. దేవునకు మానవత్వము ఆపాదింపజేసెడి యీ తలంపు హిందువులకు సంతృప్తికరముగ లేదు, ఏల యన వారు దైవాన్వేషకులు, వారి దృష్టికి ఇది కేవలము మానవోచితము. కావున వారు తుదకు బాహ్యమైన ప్రకృతిరంగమునందును ఇంద్రియగోచర మైన జగత్తునందును

దేవుని వెదకుటను మానుకొని తమ దృష్టిని అంతర్జగమువైపు మరల్చికొనిరి. అంతర్జగము అను నదొకటి కలదా? అది ఏది? అదే ఆత్మ. అదొక్కటే ప్రతివ్యక్తియు 'నిజము' అని నమ్మ దగినది. ప్రతివ్యక్తియు తన్నెఱింగిననే. లోకము నెఱుంగ గలడు, వేఱొకరీతి నెఱుంగ లేడు.

౬. 'నేను'ను లేదు 'నీవు'ను లేదు. అంతయు ఒక్కటే. అంతయు 'నేనే'; లేదా అంతయు 'నీవే'. ద్వైతభావన కేవలము మిథ్య. మనము సాధారణముగ నెఱిగియుండునట్టి యీ జగము పూర్వోక్త భ్రాంతి విలసితమే. వివేకోదయమై, ఉన్నదెల్ల ఒక్కటే, రెండు కాదు అని తెలియనైనప్పుడు మానవుడు తనకును విశ్వమునకును ఉన్నట్టి అభేదమును గుర్తించును.

౭. పైపైకి విరుద్ధములువోలెను ఒండొకదానిని ఖండించుకొనువానివలెను కనిపించు వర్గములకు జెందిన వారు సమష్టిగ అంగీకరించు సిద్ధాంతము ఏదేని ఒకటి ఉండు నేని అది ఇదే — సకలమహిమయు సర్వశక్తియు సమస్త పవిత్రతయు ఆత్మలో సహజముగనే ఉన్నవి. ఆత్మకు అప్పుడప్పుడు సంకోచవికాసములు గలుగుచుండు ననుట రామానుజమతము, ఆత్మకు మాయచే మఱుగుపాటు గలుగుచుండు ననుట శంకరుని మతము. ఈ భేదముల కేమిగాని, శక్తి గూఢముగనో ప్రకటముగనో ఆత్మలోనే ఉన్న దనెడి సత్యమును అందఱును ఒప్పికొందురు. అందు నమ్మకము ఎంత త్వరగా గలిగిన నీకు అంత శ్రేయము.

౮. మనలను ఆవేశించి యున్న స్వాతంత్ర్యభావమే, మనలో మనశ్శరీరాలకంటె వేఱైన దొకటి కలదు అనుటకు నిరూపకము. లోపల నుండి ఏలుచున్న ఆత్మ స్వాతంత్ర్యము, ఆ యాత్మయే స్వాతంత్ర్యాభిలాషను గలిగించుచున్నది.

[సశేషము]

శ్రీమత్స్వామి వివేకానందులు - భారతదేశపునరుద్ధరణము

[సంపాదకీయము]

వృద్ధిక్షయాలు ప్రకృతిధర్మాలే కదా! మన భారతదేశము కూడ, ప్రాచీనకాలమున తాను అందుకొన్న ఉన్నతులనుండి పతనము చెంది ఉండి, ఇటీవలనే మరల తల ఎత్తుటకు ఆరంభించినది. మనము దిగులు చెంద వలసిన అవకాశము లేనే లేదు. విశ్వ మానవపరిషత్ ప్రణాళికలలో భారతీయులు న్యాయరీతి పాల్గొని తీఱుదురు. భారతదేశము తన సొంత స్థాయిని మరల అధిరోహించును, నిర్వికల్ప మైన విధి నిర్ణయమును అనుసరించి, విశ్వాభివృద్ధిలో భారతమాత మిక్కిలి ప్రముఖ మైన పాత్రను తప్పక నిర్వహింప నున్నది, పాశ్చాత్యప్రపంచ మందలి విషణ్ణాత్మలకు భారతమాత సంజీవకరణిగా తోడ్పడ నున్నది, భగవదన్వేషకులకు అసంఖ్యాకులకు ఆశ్రయము ఒసగనున్నది.

యాధ్యాత్మిక జీవితమును, భారతమాత తాను విచారించుకొనుచున్నది. కావుననే రాజ్యాంగ శాస్త్రము సంఘశాస్త్రము మున్నగు వాని పట్ల పాశ్చాత్యులు ఆసక్తి చూపుచుండ, మతాస్తిక్యాదులు భారతీయులకు హృదయంగమములై అత్యంతప్రియములై ఉన్నవి. ఆస్తికతకు సంబంధింపనిది ఏది ఐనను సరే, భారతీయుల చిత్తవృత్తికి నచ్చదు, వారు దానిని త్యజించుచుందురు. ఆస్తికతకు సంబంధించిన విషయములైననే భారతీయులకు ఆసక్తి గొలుపును. సంఘధర్మాలను గాని, రాజకీయబాధ్యతలను గాని, ఇంకను అట్టి యితర విషయాలను గాని భారతీయుల హృదయాలకు ఎక్కింప వలె అనినచో, మతము పేర ఐననే అది సిద్ధించును, పరమార్థము పేర ఐననే అది సిద్ధించును, ప్రకృత్యతీత తత్త్వము పేర ఐననే అది సిద్ధించును. ఆస్తిక్యస్పర్శ లేకున్నచో, ఏదియును భారతీయుల చిత్తములను మరులుకొలుపలేదు. శ్రీవివేకానందస్వామిజీ ఒక చోట ఈలాగు సెల విచ్చారు — ఆంగ్లదేశమునకుగాని అమెరికాఖండమునకుగాని పోయి అచట ఏపనివానినైనను పిలిచి "మతమును గూర్చి నీకు ఏమి తెలియునోయి" అని అడిగి చూడుడు. మీరు నిరీక్షించిన జవాబు అతని నోట రాదు. ప్రతి భానువారమును చర్చికి పోవుట తప్ప, అతని ఆస్తికతలో అంతకు పైమెట్టు లేదు. ఆ పోవుట ఐనను ఏ లెక్కో అతనికి అక్కఱ లేదు. తన నాయన చర్చికి పోవుచుండినాడు, కావున తానును పోవుచున్నాడు. ఆవిషయములో అతనికి అక్కఱ అంతే, వానినే ఏదైన రాజకీయవిషయమును గూర్చి ప్రశ్నింపుడు, ప్రభుత్వములను గూర్చియు పాలకపరిషత్తులను గూర్చియు అతడు గంటల కొలది ఉపన్యాసము దంచును. పత్రికల వార్తలు అతడు బాగుగ జీర్ణించుకొని యుండును. భారతదేశపు పల్లెవాసిని దరిసి విచారింతమా, అంతయు ఇందులకు వ్యతిరిక్తముగ ఉండును. దేవునిగూర్చి, కర్మమునుగూర్చి, జ్ఞానమునుగూర్చి, భక్తినిగూర్చి, అవతారములనుగూర్చి, ఇంకను అట్టితక్కిన విషయాలనుగూర్చి అతడు మీకు ఎంతో చెప్పగలడు కాని, దేశరాజకీయవిషయాలనుగూర్చి అతనియెఱుక అల్పాల్పమే. మతమే మన దేశమునకు ప్రాణవాయువు, వేదాంతమే మననాళాలలో ప్రవహించుచుండు నెత్తురు, కావున మన దేశమున పునరుద్ధరణము గలుగ వలె నన్న, అందులకు మూలమును మతమే, ఆధారమును మతమే, అది మన దేశమునకు నైజము.'' కావున భారతదేశ సనాతనాస్తిక్య మహిమనుస్మరించినప్పుడు ఒక ఉత్సాహము పొంగి పొరలునుగదా, అదే ఉత్సాహము ఈ నూత్న పునరుద్ధరణోద్యమ ప్రవర్తకులలో పరిపూర్ణముగ ఉన్నది.

భారతదేశ పునరుద్ధరణోద్యమ ప్రవక్తలలో అగ్రగణ్యులకు శ్రీవివేకానందస్వామికి ఉన్నంత అర్హత వేఱు ఎవ్వరికిని లేదు అనిన అతిశయోక్తి కాజాలదు. ఆయన సన్న్యాసి, వేదాంతి, యత్రసాయంగృహుడైన పరివ్రాజకుడు, అస్ఖలితబ్రహ్మచారి. ఆస్తిక్యప్రవణములైన మన దేశీయుల డెందములలో ఆయన సందేశముపట్ల పరమాదరము గలిగినది. సర్వేశ్వరునికై తమ సర్వస్వమును పరిత్యజించిన మహనీయులను ఆదర్శులుగ ఉంచుకొని అనుసరించుట మన దేశమున ఎల్లప్పుడును వాడుకలో ఉన్నదే.

స్వామిజి అవతరించిన కాలము మిక్కిలి అనుకూలమైనది. మనదేశచరిత్రలో అది

చాల విషమయుగము. భారతీయులు అంధులై ఐహికపరత అను అడుసులో దిగబడిపోవుచుండిరి. యువకు లెల్లరును నూత్న నాగరక విధానాలపై వింత వ్యామోహము గలిగి యుండిరి. ఈ పరిస్థితిని చక్కపఱుప ఎవరును పూనుకొనకున్న, మన జీవితమే ఉక్కిరి బిక్కిరియై, మన ప్రాముఖ్యము రూపు మాసి పోయి యుండెడిది. కాని లోకోద్ధారకుడు అవతరింపక తప్పడు. సామ్రాజ్య మహానగరాలలో రెండవది అనిపించుకొన్న కల్కత్తాకు సమీపాన ఒక పరమహంస అవతరించినాడు. ఆయన యుపదేశములు అసంఖ్యాకులకు వెలుగు నొసంగినవి. ఆయనచేత ఆకృష్టుడై శ్రీవివేకానంద స్వామి ఆధ్యాత్మికజీవితామృతమును గ్రోలి పరిపూర్ణత జెందెను. అనంతరము ఆయన ఏకాంత సాధనలచే సిద్ధుల నొంద గోరి హిమాలయముల కేగెను. విధి నిర్ణయానుసారము లోకములో తాను నిర్వహింప వలసిన కర్తవ్యాలను అయన చక్కగా గు ర్తెఱిగియుండెను.

భారతప్రతిభను సాగ రాంతరిత భూభాగాలలో పర్వించి అచటివారిచే తలలు ఊపించుటకును, మన వేదాంతమందును వాఙ్మయమందును విదేశీయులకు ఆసక్తిని గలిగించుటకును శ్రీస్వామిజీ ఎంతో పాటుపడెను. హిందూసిద్ధాంత మహిమను, దాని సనాతనత్వమును, మన సంప్రదాయములోని ఉదాత్తతను, మన పూర్వులు మనకు సంక్రమింజేసిన సర్వస్వములో ఉన్న విలువను —— స్వామిజి పాశ్చాత్యులకు విస్పష్టముగ తెలియ జేసెను. విషణ్ణ విశ్వమునకు జ్యోతిఃప్రదాయిని కాగలది భారతమాతయే అని ఆయన చూపెను. ఆయన వేదాంత సిద్ధాంతమును చక్కగా చూపి, అన్ని మతములును ఒక్కటే అను తన గురునాథుని వాణిని ఉపపత్తులతో దెసల ప్రతిధ్వనింప జేసెను. పాశ్చాత్యులకు కుతూహలమును అభిరుచియు గలిగి, వారిలో అనేక పండితులు మన మతవాఙ్మయమందు తలస్పర్శముగ అవగాహన చేసి, జీవితసమస్యలకు పరిష్కారములను పొంద గలిగిరి.

స్వామిజికి ఉండిన మాతృదేశభక్తి నిరతిశయమైనది. భారతమాత ఆయనకు కాళీమాతృ రూపాంతరమే. మనకు అపేక్షణీయములైన వానిలో ప్రప్రథమగణ్యము మన దేశక్షేమమే అనుట ఆయన అభిప్రాయము. దేశీయులు అందఱును ఆయనకు సొంత తోబుట్టువులు. ఆయన ప్రత్యేకముగ ఒక వర్గమునకో శాఖకో కక్షకో చేరినవాడు కాడు. మాతృదేశపు మట్టి సైతము ఆయనకు పరమపవిత్రము. మాతృదేశమునకు తొంటి ఉన్నతిని మరల గలిగించుటకై ఆయన పాటువడెను. నిద్రాణులమై ఉన్న మనలను ఆయన మేల్కొల్పి లేపి 'గంతవ్యమును చేరునందాక ఆగకుడు' అని కఱపినాడు. ఫలితాలను ఆయన ఎన్నడును లక్ష్యపెట్టలేదు. సేవ చేయుట ఆయనకు ఏకైక లక్ష్యము. అజ్ఞానాంధకారమున పడి యున్న ప్రజాకోటి యోగక్షేమ నిర్వహణమును ఆయన తన తలందాల్చెను. "ఈ దరిద్రనారాయణుల ఆరాధింపుడు, వీరి ఆరాధనమే దైవారాధనము" అనెడి యీ వక్కణమే ఆయన జీవితపరిభాష. సంఘసేవ చేయుటకును అధఃపతితులను ఉద్ధరించుటకును ఆయన యావనోత్సాహ పూరితులైన సాధువులను ఒక సంఘముగ కూర్చినాడు. నిస్స్వార్థ సేవా సక్తుల దైన యీ సంఘము [మిషను] నాటినుండి నేటివఱకును విద్యా సాంఘిక రంగాలలో మహోజ్జ్వల ప్రణాళికలను నిర్వహించుచు వచ్చుచున్నది. విద్యావ్యాప్తి

కావలె నని స్వామిజీ ఘోషించెను. ''విద్య గఱపుట అనగా వేఱేమియును గాదు, మానవుని సహజ పరిపూర్ణతను ఆవిష్కరించుటే'' అని ఆయన నిర్వచించినాడు. దారిద్ర్యపీడితులై ఉన్న ప్రజలు విద్యను తమ అందుబాటులోనికి తెచ్చుకో లేకున్న, అదే వారి అందుబాటు లోనికి వచ్చి తీఱ వలెను. అవిద్యయే సర్వ దుఃఖములకును మూలము. మన దారిద్ర్యమున కేమి, పారతంత్ర్యమున కేమి, ఇతర దేశీయులకంటె మనము అన్ని విషయములలోను వెనుకబడియుండుట కేమి, — కారణము ప్రజల విద్యావిహీనతయే. దీనిని దీనిదుష్ఫలితాలను తొలగించుటకై చేయ దగిన వానినెల్ల స్వామిజీ చేసినారు.

దరిద్రులను నిమ్నులను అధఃకృతులను జూచినప్పుడు కడుపు తఱుగుకొనిపోవు ఆర్ద్రహృదయము శ్రీస్వామిజీది. యథార్థ మైన విశ్వప్రేమతోను దూరదృష్టితోను ''అస్పృశ్యతను అణచి వేయ కున్న, మన దేశమునకు సుగతి కలుగదు'' అని ఆయన తెలిసికొన్నాడు ''పతితులను ప్రేమతోను ఆత్మీయభావముతోను కౌగిలించుకొనుడు. నిమ్నులు ఉన్నతులు అను రెండు తరగతులు ఉండరాదు. ఆ రెంటి నడిమి అంతరమును తగ్గించుటకును అందఱు ఒక్కటి అగుటకును పాటువడు'' డని స్వామిజీ దేశీయులకు ప్రబోధించినాడు, పేదల యింటింటను ప్రేమయు వెలుగును ఒద్దికయు నెలకొన వలె నని ఆయన ఘోషించినాడు, వారికి విద్య గఱపుడు, వారికి నాగరకతను అలవఱుపుడు, భారతదేశమున ఆర్థికదుఃస్థితి తీఱిపోవును — అని ఆయన మాటిమాటికిని తెలుపుచుండినాడు, మనప్రభుత్వమువారు అస్పృశ్యతను నిషేధించు చట్టమును ఈనాటికి ఏర్పఱుపర్చణమును స్వామిజి అర్ధశతాబ్దికి ముందే చేసియుండెను.

హిందువులలో ఐకమత్యము కావలె నని అభిలషించుటే కాక, దేశభక్తు డైన యీ ప్రవక్త హిందూమహమ్మదీయుల మైత్రి ఎంత ఆవశ్యకమో, దానిని సైతము గుర్తింపక పోలేదు. ఆ ఉభయ వర్గ మహాజనులకు మైత్రి కుదిరిననే దేశమునకు అభ్యుదయము గల్గు నని ఆయన స్పష్టముగ గ్రహించెను. భారతదేశ ప్రజానీకమునకు వేదాంతము ఆత్మగను మహమ్మదీయమతము శరీరముగను, అట్లు ఉభయమునకును శరీరశరీరిభావ కల్ప మైన పొత్తు కుదిరిన యెడల అఖండభారతము రూపుదాల్చు నని ఆయన కలలు గాంచుచుండెను. ప్రవేశించిన ప్రతిసంప్రదాయమును తమలో కలుపుకొనుట అనాదికాలముగ భారతీయుల ఆచారము, కావున భారతదేశోన్నతిసాధనలో దేశమందలి ప్రతిమతమును తన వంతును తప్పక నిర్వహించిన దని స్వామిజి చక్కగా గుర్తించెను. కావున ఈ అన్నిటిని తనలో ఇముడ్చుకొను అఖండసంస్కృతిని గొనివచ్చుటకే, ఆయన తన గురుదేవుడు నేర్పిన ''అన్నిమతాలు సత్యములే'' అను పాఠమునకు ఆచరణప్రచారాలు కూర్ప పాటు వడెను. మతకలహములు అన్నియు వ్యర్థోన్మాదప్రకోపములే అని ఆయన నిరూపించెను. హిందూతత్త్వము విశాల మైన దనియు, ఉదార మైన దనియు, దాని ఆశ్రయమున సకలేతరమతాలవారును హాయిగా ఉండ గలిగి రనియు ఆయన ఎత్తి చూపినారు, మతాంతరుల హింసించు ఆచారము ఈ దేశమున ఎన్నడును లేదు. చికాగో సదస్సున స్వామిజి అవిస్మరణీయముగ అనుగ్రహించిన ఉపన్యాసానంతరము న్యూయార్కులోని ఒక

విజ్ఞానమహిత మైన ఆ దేశమునకు మతప్రచార కులను పంపు చున్న మనము ఎంత అవివేకు లమో స్పష్టపడినది'' అని వ్రాసినది. మూచి తిరా దృక్పథములో ఎంతటి మార్పు గలిగి నదో!!

సంఘమును సంస్కరింప వలె అను ఉబ లాటము గల వారిలో కూడ స్వామిజీ అగ్ర గణ్యుడే. మహిళలను ఉపేక్షించితిమేని భారత ప్రజానీకములో ఒక్కసగభాగమునకు అభివృ ద్ధులు లేకుండ జేసిన వారము అగుదుము, కావున మహిళలను ఉద్ధరించి తీఱ వలెను అనుట స్వామిజి యభిప్రాయము. మహిళలకు అత్యున్నతలక్ష్యము పాశ్చాత్త్యుల దృక్పథమున గృహిణీపదము, భారతీయుల దృక్పథమున మాతృపదము. ఈ విశేషమును ఆయన గుర్తిం చెను. హిందూసంఘమున మగువల స్థానమును గూర్చి యేర్పడి యుండిన అపోహలను ఆయన ఖండించి 'హిందూకుటుంబాలలో ధర్మ పత్నికి గల స్థానము స్పృహణీయము' అని నిరూపించెను. ప్రతిమహిళయు లోకమాతృ ప్రత్యక్షరూపము అనియే ఆయనభావము. మహిళలకు విద్య గఱప వలె నని ఆయన వాదిం చెను. కాని మన సనాతనాచారములనే అను సరింప వలెను. మన సనాతనలక్ష్యములకు బాధకములుగ పరిణమించెడి పాశ్చాత్త్యాదర్శ ములను అనుసరింప రాదు అని ఆయనచిత్తము. మన మహిళలకు ఆయన కావించిన బోధ—''మఱువకుడు, సీత, సావిత్రి, దమయంతి ము న్నగు వారి సంతతివారలు మీరు. వారినడ వడిని బోలిన నడవడిని అలవఱచుకొనుట మీలో ఒక్కొక్కరికిని కర్తవ్యము. మీరు అందఱును వీరమాతలు అగుదురు గాక. మన దేశభవిష్యత్తు మీపైనే ఆధారపడి ఉన్నది.''

స్వామిజీవిశ్వాసమును చూఱగొన్న కార్య నిర్వాహకులలో ప్రాచ్య పాశ్చాత్త్య మహిళలు ఎందఱో కలరు. వారిలో మిస్ మార్గరెట్ నోబల్ (సోదరి నివేదిత) సుప్రసిద్ధురాలు.

మహిళలకు ఎట్లో అట్లే యువకులకును స్వామిజి అందజేసిన సందేశము కలదు. యువ కులలో విశాలదృక్పథమును సహనమును దేశ భక్తిని ప్రజా సేవా దీక్షను గలిగించినది ఆయ నయే. వారిని ఆయన 'విదేశములందు పర్య టించి పాశ్చాత్త్యవిజ్ఞానములోని ఉత్తమాంశము లను అన్నిటిని స్వీకరింపుడు' అని పంచినాడు. ఆయన కార్యరంగమునకు ఉఱుకుటకు మునుపు, స్వదేశీయమైనట్టి ప్రతిదానిని కంటగించుకొను నొక వెఱురోగము ప్రజలలో పొటకెక్కి యుం డెను. ఆరోగమును నిర్మూలించిన భిషఙ్మణి స్వామిజి. ఆయన మన యువకులకు ''మేము భారతీయులము అని సగర్వముగ చెప్పుకొనుడు, విశ్వాసముతోను ధైర్యముతోను ప్రతిభారతీ యుడును మా సోదరుడె అని ఘోషింపుడు. తల్లికై సర్వస్వ పరిత్యాగము చేయుడు. మన పురాణవీరులను ఆదర్శులుగ ఉంచుకొని మీరు అందఱును మీ జీవితాలను దిద్దుకొనుడు. 'నన్ను ఒక మానవునిగ జేయు' మని మీరు, ఒక్కొక్కరును, దేవుని ప్రార్థింపుడు'' అని ఉపదేశించెను. కర్మలను త్యజించి పాఱిపోయి నచో ప్రయోజనము లేదు అని చూపి స్వామిజి కర్మయోగిలక్ష్యమును ప్రదర్శించెను. ''నాసోద రులలో ఏ ఒక్కని కైనను సరే స్వర్గములోనికి ప్రవేశము లభింపకుండునంతవఱకు నేను అందు అడుగు ఇడను'' అన్నారు. వేదాంతసిద్ధాంతము నిత్యజీవితములో ఆచరణసాధ్యమే అని ఆయన చూపినాడు. మానవునిలోని దివ్యత్వమును జూపి, మానవుని వృద్ధి గాని పతనము గాని

అతని చేతిలోనే ఉన్నదని ఆయన తెలిపినాడు. మానవునకు అసాధ్య మైనది లేనే లేదు. 'మనము పాపులము'' అను వారికి వివేకము లేదు.

స్వామిజి తమ కార్యనిర్వహణప్రజ్ఞను ఇతర మార్గాలలో కూడ ప్రదర్శించినాడు. ప్రాక్పశ్చిమములు పరస్పరము సాపేక్షలే కాని విరుద్ధములు కావు అనియు రెంటి మేళనము సర్వార్థసాధక మనియు ఆయన వాక్రుచ్చినాడు. భారతమాత మతాల తల్లి. పాశ్చాత్యులు భారతీయుల ఆశ్రయించి ఆధ్యాత్మికతను తాము అలవఱచుకొందురు కాక, అలవఱచుకొని, భారతీయులకు తాము ఐహికాభివృద్ధిని ఆర్థిక క్షేమమును సంపాదించుకొను రీతులను నేర్పుదురుగాక. భారతమాత దీర్ఘనిద్రనుండి మేల్కొని లోకమునకు వెలుగు నిచ్చు భూమికను మరల నిర్వహింప వలయు నని స్వామిజి ఆదేశము.

సంస్కృతభాషను పెంపొందింప వలెను. ప్రాచ్యదేశాల చరిత్రాదిపరిశోధనల సాగింప వలెను—ఇది స్వామిజి మఱియొక ప్రతిపాదన. ఆధ్యాత్మికముగ మనకు సంక్రమించిన పితృధనమును సారస్వత రంగమున మనకు సంక్రమించిన పితృధనమును మన సొంతము అనుకొగలిగి ఉండవలయును అనిన సంస్కృతభాషాధ్యయన మొక్కటే అందులకు మార్గము. ఉపనిషత్తుల మహిమను ఆయన నొక్కి చెప్పి ఇందనుక మనము ఉపేక్షించుచుండిన నిధులను త్రవ్వుకొంద మను తీవ్ర మైన కోరికను మనకు కలిగించినాడు.

తన జీవితకాలమున ఆయన క్షణ మైనను విశ్రాంతి ఎఱుగడు. విశ్వశ్రేయస్సాధన యనెడి మహిష్ఠ లక్ష్యమునకై ఆయన తన ఆరోగ్యమును జీవితమును అర్పణము కావించినాడు. ఆయన నిజముగ మహాబలుడు, భీమబలుడు, పత్రికలకు వ్యాసములు వ్రాయుట, ఉపన్యాసములు చేయుట, శిష్యులను కూర్చుండ బెట్టుకొని మత విషయిక పాఠాలను గఱపుట మొదలయిన పనులు గాక, ప్లేగు వ్యాపించిన ప్రాంతాల వారి సాయమునకై స్వయముగ తానే ఏగుచుండెను. ఆ మహాత్కార్యాలలో మహారాజులును విదేశీయులును ఆయనకు తోడ్పడిరి. ఆయన వ్యక్తిమహిమయు ఉపన్యాసధాటియు వేలకొలదిగ ప్రజలను ఆకర్షించినవి. తాను నిర్వహింప వలసిన పని ముగిసిన దని తెలిసికొన్న వెంటనే ఆయన అవతారమును ఉపసంహరించుకొన్నాడు. కాని ఆయన వెలిగించిన జ్యోతి ఆఱిపోవను లేదు, అది ఆఱిపోవునది కాదు, ఆయన ఎత్తిన ధ్వజపటము ఎప్పటికిని రెపరెపలాడుచునే ఉండును. మనము మన తర్వాతివారికి మహద్ధనములుగ ఒసంగ వలసిన వానిలో ఆ మహనీయుని దివ్యనామమును భవ్యాదర్శమును ప్రథమ గణ్యములు. ఆ మన నాయకుని పేరును కీర్తించుచు లేచి, ఆయన చూపిన మార్గమున పురోగమింతము గాక—

విగ్రహ వ్యావర్తని

డాక్టరు పోతుకూచి సుబ్రహ్మణ్యశాస్త్రిగారు, ఎం. ఏ., ఎం. లిట్., పిఎచ్. డి.

ఆచార్యనాగార్జునుడు మధ్యమక కారికలను రచించి మధ్యమక వాద మగు శూన్యవాదమును ప్రపంచించినాడు. ఈ వాదము నంగీకరింప జాలని వా రా కాలముననే బయలుదేరినారు. నాగార్జునుని సమకాలికు డగు వాత్స్యాయనుడు ఈకారికలను తీవ్రముగా ఖండింప బయలుదేరినట్లు కన్పించుచున్నది. ఆఖండనకు సమాధానముగా విగ్రహవ్యావర్తని అను పేరుతో 72 కారికలను నాగార్జునుడు చెప్పినాడు. వివాదమును పారద్రోలునది విగ్రహవ్యావర్తని. దీనిపై వచ్చిన విమర్శనకు సమాధానముగా నీ కారికలపై ఒక వృత్తిని కూడ నాగార్జునుడు చెప్పినాడు. వాత్స్యాయనుని న్యాయభాష్యములోని పంక్తు లీ కారికలలో గల పూర్వపక్షగ్రంథమున స్పష్టముగా కన్పించుచున్నవి. వృత్తిలో సిద్ధాంతభాగపుపంక్తులు కొన్ని న్యాయభాష్యమున నుండుటచే వీ రిద్దరు సమకాలికు లని, ఒకరి రచన లింకొకరికి పరిచితములే అని చెప్ప వీ లున్నది.

ఈ కారికలలో శూన్యత యన నేమో స్పష్టతరముగా వివరింపబడినది. అద్వైతులపై తర్వాతి ద్వైతులు మొద లగు వారు గావించిన ఆక్షేపములవంటివే శూన్యవాదముపై వాత్స్యాయనాదుల ఆక్షేపములు. నాగార్జునుని సమాధానమున శూన్యత యనునది అద్వైతుల అనిర్వచనీయత వంటి దని, మాయవంటి దని స్పష్టము కాగలదు. మధ్యమకులు సహితము జగత్తు ఏమియు లే దని ఎప్పుడు చెప్ప లేదు. అద్వైతులుకూడ జగదభావమును చెప్ప లేదు. ఈ కారికలను సవృత్తికముగా గమనించుట అవసరము.

విగ్రహవ్యావర్తనీ

పూర్వపక్షః

1. సర్వేషాం భావానాం సర్వత్ర న విద్యతే స్వభావ శ్చేత్
త్వ ద్వచన మస్వభావం న నివర్తయితుం స్వభావ మలమ్.

2. అథ స స్వభావ మేత ద్వాక్యం పూర్వాహతా ప్రతిజ్ఞా తే
వైషమికత్వం తస్మిన్; విశేష హేతు శ్చ వక్తవ్యః.

3. మా శబ్దవ దిత్యేతత్ స్యా త్తే బుద్ధి ర్న చైత దుపపన్నమ్
శబ్దే నాత్ర సతా భవిష్యతో వారణం తస్య.

4. ప్రతిషేధః ప్రతిషేధ్యో ప్యేవ మితి మతం భవే త్త దస దేవ,
ఏవం తవ ప్రతిజ్ఞా లక్షణతో దూష్యతే న మమ.

5. ప్రత్యక్షేణ హి తావ ద్య ద్యుపలభ్య వినివర్తయసి భావాన్
త న్నాస్తి ప్రత్యక్షం భావా యే నోపలభ్యంతే.

6. అనుమానం ప్రత్యుక్తం ప్రత్యక్షే ణాగ మోపమానే చ
అనుమా నాగమ సాధ్యాయే ఽర్థా దృష్టాంతసాధ్యా శ్చ.

7. కుశలానాం ధర్మాణాం ధర్మావస్థా విద శ్చ మన్యంతే
కుశలం జనస్వభావం శేషే ష్వ ప్యేష వినియోగః.

8. నై ర్యాణిక స్వభావో ధర్మో నై ర్యాణికా శ్చ యే తేషామ్
ధ ర్మావ స్థోక్తానా మేవ చ నై ర్యాణికాదీనామ్.

9. యది చ న భవేత్ స్వభావో భావానాం న నిఃస్వభావ ఇ త్యేవమ్
నా మాపి భ వే దేవం నామ హి నిర్వస్తుకం నాస్తి.

10. అథ విద్యతే స్వభావః స చ ధర్మాణాం న విద్యతే తస్మాత్
ధర్మై ర్వినా స్వభావః స య స్యాస్తి త ద్యుక్త ముప దేష్టుమ్.

11. సత ఏవ ప్రతిషేధో నాస్తి ఘటో గేహ ఇ త్యయం యస్మాత్
దృష్టః ప్రతిషేధో ఽయం సతః స్వభావస్య తే తస్మాత్.

12. అథ నాస్తి స స్వభావః కిం ను ప్రతిషిధ్యతే త్వయా ఽనేన
వచనేనర్తే వచనా త్ప్రతిషేధః సిధ్యతే హ్యసతః.

13. బాలానా మివ మిథ్యా మృగతృష్ణాయాం యథా జలగ్రాహః
ఏవం మిథ్యాగ్రాహః స్యా త్తే ప్రతిషిధ్యతో హ్యసతః.

14. న న్వేవం స త్యస్తి గ్రాహో గ్రాహ్యం చ త ద్గృహీతం చ
ప్రతిషేధః ప్రతిషేధ్యం ప్రతిషేద్ధా చేతి షట్కం తత్.

15. అథ నై వాస్తి గ్రాహో న చ గ్రాహ్యం న చ గ్రహీతారః
ప్రతిషేధః ప్రతిషేధ్యం ప్రతిషేద్ధారో ఽస్య తు న సంతి.

16. ప్రతిషేధః ప్రతిషేధ్యం ప్రతిషేద్ధార శ్చ య ద్యుత న సంతి
సిద్ధా హి సర్వ భావా యేషా మేవం స్వభావ శ్చ.

17. హేతో శ్చ తే న సిద్ధిః నైఃస్వాభావ్యా త్కుతో హి తే హేతుః
నిర్హేతుకస్య సిద్ధి ర్న చోపప న్నాస్య తే ఽర్థస్య.

18. యది చాహేతోః సిద్ధిః స్వభావ వినివర్తనస్య తే భవతి
స్వాభావ్య స్యాస్తిత్వం మ మాపి నిర్హేతుకం సిద్ధమ్.

19. అథ హేతో ర స్తిత్వం భావ నైఃస్వాభావ్య మి త్యనుపపన్నమ్
లోకే నైఃస్వాభావ్యా న్న హి కశ్చన విద్యతే భావః.

20. పూర్వం చే త్ప్రతిషేధః పశ్చా త్ప్రతిషేధ్య మి త్యనుపపన్నమ్
పశ్చా చ్చానుపపన్నో యుగప చ్చ యతః స్వభావో ఽసన్.

సి ద్ధా ం తః

21. హేతుప్రత్యయసామగ్ర్యాం పృథగ్భావే ఽపి మ ద్వచో న యది
నను శూన్యత్వం సిద్ధం భావానా మస్వభావత్వాత్.

22. య శ్చ ప్రతీత్యభావో భావానాం శూన్య తేతి సా హ్యుక్తా
ప్రతీత్య య శ్చ భావో భవతి హి త స్యాస్వభావత్వమ్.

23. నిర్మితకో నిర్మితకం మాయాపురుషః స్వమాయయా సృష్టమ్
ప్రతిషేధయతే యద్వ త్ప్రతిషేధో ఽయం త థైవ స్యాత్.

24. న స్వాభావిక మేత ద్వాక్యం తస్మా న్న వాదహాని ర్మే
నాస్తి చ వైషమికత్వం విశేషహేతు శ్చ నిగాద్యః.

25. మాశబ్దవ దితి నాయం దృష్టాంతో య స్త్వయా స మారబ్ధః
శబ్దేన హ్యత్ర సతా భవిష్యతో వారణం తస్య.

26. నైఃస్వాభావ్యానాం చే న్నైఃస్వాభావ్యేన వారణం యది హి
నైఃస్వాభావ్య నివృత్తే స్వాభావ్యం హి ప్రసిద్ధం స్యాత్.

27. అథ వా నిర్మితకాయాం యథా స్త్రియాం స్త్రియ మి త్యసంగ్రాహమ్
నిర్మితకః ప్రతిహన్యా త్కస్యచి దేవం భవే దేతత్.

28. అథవా సాధ్యసమో ఽయం హేతు ర్న హి విద్యతే ధ్వనేః సత్తా
సంవ్యవహారం చ వయం నానభ్యుపగమ్య కథయామః.

29. యది కాచన ప్రతిజ్ఞా స్యా న్మే తత ఏవ మే భవే ద్దోషః
నాస్తి చ మమ ప్రతిజ్ఞా తస్మా న్నైవాస్తి మే దోషః.

30. యది కించి దుపలభేయం ప్రవర్తయేయం నివర్తయేయం వా
ప్రత్యక్షాదిభి రర్థైః త దభావా న్మే ఽనుపాలంభః.

31. యది చ ప్రమాణత స్తేషాం ప్రసిద్ధి రర్థానామ్
ం పునః ప్రసిద్ధిం బ్రూహి కథం తేషాం తే ప్రమాణానామ్.

32. అన్యై ర్యది ప్రమాణైః ప్రమాణసిద్ధి ర్భవ త్యనవస్థా
నాదేః సిద్ధి స్తత్రాస్తి నైవ మధ్యస్య నాంతస్య

33. తేషా మథ ప్రమాణై ర్వినా ప్రసిద్ధిః విహీయతే వాదః
వైషమికత్వం తస్మిన్ విశేషహేతు శ్చ వక్తవ్యః.

34. ద్యోతయతి స్వాత్మానం యథా హుతాశః తథా పరాత్మానమ్
స్వపరాత్మానా వేవం ప్రసాధయంతి ప్రమాణాని.

35. విష మోపన్యాసో ఽయం న హ్యాత్మానం ప్రకాశయ త్యగ్నిః
న హి త స్యానుపలబ్ధిః దృష్టా తమ సీవ కుంభస్య.

36. యది స్వాత్మాన మయం త్వ ద్వచనేన ప్రకాశయ త్యగ్నిః
పర మివ న త్వాత్మానం పరిధక్ష్య త్యపి హుతాశః.

37. యది చ స్వపరాత్మానౌ త్వద్వచనేన ప్రకాశయ త్యగ్నిః
ప్రచ్ఛాదయిష్యతి తమః స్వపరాత్మానౌ హుతాశ ఇవ.

38. నాస్తి తమ శ్చ జ్వలనే యత్ర చ తిష్ఠతి స దాత్మని జ్వలనః
కురుతే కథం ప్రకాశం స హి ప్రకాశో ఽంధకారవధః.

39. ఉత్పద్యమాన ఏవ ప్రకాశయ త్యగ్ని రి త్యస ద్వాదః
ఉత్పద్యమాన ఏవ ప్రాప్నోతి తమో న హి హుతాశః.

40. అప్రాప్తో ఽపి జ్వలనో యది వా పున రంధకార ముపహన్యాత్
సర్వేషు లోకధాతుషు తమో ఽయ మిహ సంస్థిత ఉపహన్యాత్.

41. యది చ న స్వతః ప్రమాణసిద్ధి రనపేక్ష్య తే ప్రమేయాణి
భవతి ప్రమాణసిద్ధిః న పరాపే క్షాత్మసిద్ధి రితి.

42. అనపేక్ష్య హి ప్రమేయా నర్థాన్ యది తే ప్రమాణసిద్ధి ర్భవతి
న భవంతి కస్యచి దేవ హీమాని ప్రమాణాని.

43. అథ మత మపేక్ష్య సిద్ధిః తేషా మి త్యత్ర కో దోషః
సిద్ధస్య సాధనం స్యా న్నాసిద్ధో ఽపేక్షతే హ్యన్యత్.

44. సిధ్యంతి హి ప్రమేయా ణ్యపేక్ష్య యది సర్వథా ప్రమాణాని
భవతి ప్రమేయసిద్ధి రనపే క్ష్యైవ ప్రమాణాని.

45. యది చ ప్రమేయసిద్ధి రనపే క్ష్యైవ భవతి ప్రమాణాని
కిం తే ప్రమాణసిద్ధ్యా తాని య దర్థం ప్రసిద్ధం తత్.

46. అథ తు ప్రమాణసిద్ధి ర్భవ త్యే __ వ తే ప్రమేయాణి
వ్యత్యయ ఏవం సతి తే ధ్రువం ప్రమాణప్రమేయాణామ్.

47. అథ తే ప్రమాణసిద్ధ్యా ప్రమేయసిద్ధిః, ప్రమేయసిద్ధ్యా చ
భవతి ప్రమాణసిద్ధిః, నా స్త్యుభయ స్యాపి తే సిద్ధిః.

48. సిద్ధ్యంతి హి ప్రమాణై ర్యది ప్రమేయాణి తాని తై రేవ
సాధ్యాని చ ప్రమేయై స్తాని, కథం సాధయిష్యంతి.

49. సిద్ధ్యంతి చ ప్రమేయై ర్యది ప్రమాణాని తాని తై రేవ
సాధ్యాని చ ప్రమేయైః తాని, కథం సాధయిష్యంతి.

50. పిత్రా య ద్యుత్పాద్యః పుత్రో యది తేన చైవ పుత్రేణ
ఉత్పాద్యః స యది పితా వద త త్రోత్పాదయతి కం కః.

51. క శ్చ పితా కః పుత్రః, తత్ర త్వం బ్రూహి కథం తా వుభా వపి చ
పితాపుత్రలక్షణధరౌ తతో నో ఽత్ర సందేహః

52. నైవ స్వతఃప్రసిద్ధి ర్న పరస్పరతో ఽన్యప్రమాణై ర్వా
భవతి న చ ప్రమేయైః న చాప్యకారణం భవతి.

53. కుశలానాం ధర్మాణాం ధర్మావస్థావిదో బ్రువతే యత్
కుశలస్వభావ మేవం ప్రవిభాగే నాభిధేయః స్యాత్.

54. యది చ ప్రతీత్య కుశలః స్వభావ ఉత్పద్యతే స కుశలానాం
ధర్మాణాం పరభావః స్వభావ ఏవ కథం భవతి.

55. అథ ప్రతీత్య కించి త్స్వభావ ఉత్పద్యతే స కుశలానాం
ధర్మాణా మేవం స్యా ద్వా సో న బ్రహ్మచరస్య.

56. నాధర్మో ధర్మో వా సంవ్యవహారా శ్చ లౌకికా న స్యుః
నిత్యా శ్చ సర్వభావాః స్యుః నిత్యత్వా దహేతుమతః.

57. ఏష చాకుశలే ష్వవ్యాకృతేషు నైర్యాణాదిషు చ దోషః
తస్మా త్సర్వం సంస్కృత మసంస్కృతం తే భవ త్యేవమ్.

58. యః సద్భూతం నామ బ్రూయా త్సస్వభావ ఇ త్యేవమ్
భవతా ప్రతివక్తవ్యో, నామ బ్రూమశ్చ న వయం సత్.

59. నామా స దితి చ య దిదం త త్కిం ను సతో భవ త్యు తాసతః
యది హి సతో య ద్యసతో ద్విధాపి తే హీయతే వాదః.

60. సర్వేషాం భావానాం శూన్యత్వం చోపపాదితం పూర్వమ్
స ఉపాలంభః తస్మా ద్భవ త్యయం చాప్రతిజ్ఞాయాః.

61. అథ విద్యతే స్వభావః స చ ధర్మాణాం న విద్యత ఇతి
ఇద మాశంకితం య దుక్తం భవ త్యనాశంకితం త చ్చ.

62. సత ఏవ ప్రతిషేధో యది శూన్యత్వం నను ప్రతిషిద్ధ మిదమ్
ప్రతిషేధయతే హి భవా న్భావానాం నిఃస్వభావత్వమ్.

63. ప్రతిషేధయసే ఽథ త్వం శూన్యత్వం త చ్చ నాస్తి శూన్యత్వమ్
ప్రతిషేధః సత ఇతి తే నను స హీయతే వాదః.

64. ప్రతిషేధయామి నాహం కించి త్ప్రతిషేధ్య మస్తి న చ కించిత్
తస్మా త్ప్రతిషేధయ సీ త్యధిలయ ఏవ త్వయా క్రియతే.

65. య చ్చాహం తే ఽవచనా దసతః ప్రతిషేధవచనసిద్ధి రితి
అత్ర జ్ఞాపయతే వా గస దితి త న్న ప్రతినిహంతి.

66. మృగతృష్ణా దృష్టాంతే యః పునరుక్తం త్వయా మహాం శ్చర్చః
తత్రాపి నిర్ణయం శృణు యథా స దృష్టాంత ఉపపన్నః.

67. స యది స్వభావతః స్యా ద్గ్రాహో న స్యా త్ప్రతీత్య సముద్భూతః
య శ్చ ప్రతీత్య భవతి గ్రాహో నను శూన్యతా సైవ.

68. యది చ స్వభావతః స్యా ద్గ్రాహః క స్తం వినివర్తయే ద్గ్రాహమ్
శేషే ష్వ ప్యేష విధిః తస్మా ద్దో షానుపాలంభః.

69. ఏతేన హేత్వభావః ప్రత్యుక్తః పూర్వ మేవ స సమత్వాత్
మృగతృష్ణా దృష్టాంత వ్యావృత్తి విధేయ ఉక్తః ప్రాక్.

70. య స్త్రైకాల్యే హేతుః ప్రత్యుక్తః పూర్వ మేవ స సమత్వాత్
త్రైకాల్య ప్రతిహేతు శ్చ శూన్యతా వాదినాం ప్రాప్తః.

71. ప్రభవతి చ శూన్యతేయం యస్య ప్రభవంతి తస్య సర్వార్థాః
ప్రభవతి న తస్య కించి న్న భవతి శూన్యతా యస్యేతి.

72. యః శూన్యతాం ప్రతీత్య సముత్పాదం మధ్యమాం ప్రతిపద మేకార్థాం
నిజగాద ప్రణమామి త మప్రతిమ సంబుద్ధ మితి

ఇతి శ్రీ బోధిసత్త్వాచార్య నాగార్జునపాదానాం విగ్రహవ్యావర్తనీ కారికా సమాప్తా.

[వివరణ]

ఈ కారికలలో మొదటి ఇరువది కారికలు పూర్వపక్షమునకు చెందినవి. ఈ పూర్వపక్షమున నైయాయిక, మీమాంసక, సర్వాస్తివాదు లున్నారు. మిగిలిన కారికలు సిద్ధాంత ప్రతిపాదకములు.

1. భావముల కన్నింటికి వానివాని స్వభావము కన్పింపనిచో నీ వాక్యముకూడ భావము లనబడు ధర్మములలోనిదే గనుక స్వభావరహితము కావలెను. స్వభావరహిత మైనది శూన్య మగుటచే మాట లనునవి ఉండ జాలవు కాబట్టి ధర్మములకు స్వభావ ముండ జాల దని ఎట్లు వాదింపగలవు?

ఈ ప్రపంచమున గల ప్రతిభావము హేతుప్రత్యయములనుండి బయలుదేరినచో, ఆ భావముయొక్క స్వభావము అన్యధర్మముల నాశ్రయించుకొని వచ్చినది. సహజ మైన స్వీయస్వభావము దానికి లేదు. భావములు లేక ధర్మము లనబడు వానితో నున్న దీ జగము. స్వీయస్వభావములేనిది శూన్యము. మొక్కకు విత్తనము కారణ మని మనము చెప్పుచున్నను విత్తనములో మొక్క కన్పింపదు. మట్టి, నీరు, ఎండ, గాలి అను వానిలో నెక్కడను మొక్క కన్పడదు. వీనిని అన్నిటిని కల్పినను మొక్క కన్పింపదు. ఈ హేతుప్రత్యయములను వదలి ఇతరత్ర గమనించినను మొక్క ఎచ్చటను లేదు. ఇట్లు స్వభావశూన్య మైన మొక్క శూన్యము. ఇట్లే సర్వభావములు స్వభావశూన్యము లగుటచే శూన్యము లగుచున్నవి. ఇది మధ్యమక వాదము.

ఈ వాదము నంగీకరించితి మేని 'సర్వభావ శూన్యమే కావలెను, ఈ వాక్యముకూడ హేతుప్రత్యయములనుండి బయలుదేరినదే. ఆ హేతుప్రత్యయములలో నెచ్చటను ఈ వాక్యము కన్పింపదు. గొంతు, తాలువు మొదలైన వానిలో గాని, ఇతరత్ర గాని ఇది కన్పడదు. కావున ఈ వాక్యము స్వభావశూన్యము, అందుచేత శూన్యము కూడ. కాబట్టి భావములకు వాని వాని స్వభావము లే దని చెప్పుటకు వీలు లేదు. వాక్యములే లేనప్పుడు, వాక్యములతో ఒకవస్తువు లే దనుట కుదురదు. అసద్వస్తువును నిప్పు కాల్ప లేదు గదా! లేని గొడ్డలితో చెట్టును నరుక లేము గదా! లేని నీళ్లతో స్నానము చేయలేము గదా! ఇట్లే లేని మాటలతో సర్వభావప్రతిషేధము కుదరదు.

2. 'సర్వభావములు శూన్యములు' అను వాక్యములోని మాటలకు వాని వాని స్వీయస్వభావము లున్నచో, ఈ సిద్ధాంతవాక్యము నిర్మూల మగును. అప్పుడు ప్రతిజ్ఞాహాని యను దోషము వాటిల్ల గలదు. కాబట్టి దీని ఇతర విశిష్టహేతువును చెప్పవలసి యున్నది.

ఈ ప్రతిజ్ఞావాక్యమునకు స్వభావ మున్నది కనుక శూన్యము కా దని, అందుచే సర్వభావశూన్యతను నిశ్చయింప వచ్చు నని మధ్యమకు డనినచో ప్రతిజ్ఞాహాని యను దోషము రా గలదు. నిర్ధారణ చేయ నెంచిన సిద్ధాంతవాక్యమును ప్రతిజ్ఞ యందురు. ఈ ప్రతిజ్ఞావాక్యమునకు స్వభావ మున్నచో సర్వభావములు స్వభావశూన్యములు కాలేవు. దీనికి స్వభావము లేనిచో దీనివలన ఏ భావమును ప్రతిపాదింప వీలు లేదు. సర్వభావములలో అంతర్గత మైన దీ వాక్యము.

స్వభావ మున్నచో సర్వభావశూన్యత సిద్ధింపదు. శూన్యము లగు మాటలతో ఏ ధర్మమును ప్రతిషేధింప వీలు పడదు. కాగా ఈ ప్రతిజ్ఞావాక్యముయొక్క యాథార్థ్యమును ఆరు విధముల విమర్శింప వీ లున్నది. (1) సర్వధర్మములు శూన్యము లైన, వీనిలో జేరిన మాటలు కూడ శూన్యములే. శూన్యము లైన మాటలు దేనిని ప్రతిషేధింప జాలవు. (2) సర్వభావప్రతిషేధము ఉపపన్న మైనచో, మాటలుకూడ శూన్యము లగుటచే సర్వభావశూన్యత కూడ ప్రతిషిద్ధము కాగలదు. (3) మాటలు శూన్యములు కాకున్నచో కొన్ని భావములు మాత్రమే శూన్యములు కావలెను గనుక ఈ ప్రతిజ్ఞావాక్యమున దృష్టాంతవిరోధ మను దోష మున్నది. (4) అన్ని భావములు శూన్యము లైనచో, మాటలుకూడ శూన్యములే కాగలవు గనుక దేనిని ప్రతిషేధింప వీలు లేదు. (5) శూన్యము లైన మాటలతో భావములను ప్రతిషేధింప వీ లున్నచో, ఈ శూన్యము కార్యక్రియాసమర్థము కాగలదు. అప్పుడు శూన్యత భావవస్తువు కావలెను. (6) శూన్యము కార్యక్రియాసమర్థము కా దనినచో, శూన్య మగు వాక్యము దేనిని ప్రతిషేధించుటకు శక్తి కలిగియుండ జాలదు.

ఈ ప్రతిజ్ఞావాక్యమున విషమహేతువున్నది. ఈవాక్యమువంటి ధర్మములు కొన్ని శూన్యములు కా వని, మిగిలిన ధర్మములు శూన్యము లని చెప్పుచున్నట్లు అవగతము కాగలదు. కావున సర్వధర్మశూన్యతను ప్రతిపాదించుటకు వేరొక హేతువును గ్రహింపవలసి యున్నది. ఇట్టిహేతువును మధ్యమకు లెచ్చటను చెప్ప లేదు.

3. ''ఒక డింకొకరిని 'శబ్దముచేయ వద్దు' అని శబ్దముచేయుచు చెప్పునట్లు ధర్మస్వభావమును నిరాకరించుటకు మాటలను మే ముపయోగించు చున్నాము'' అని వాదించుటకూడ పొసగదు. శబ్ద మనునది యొకటి ఉన్నప్పుడే శబ్దము చేయ వద్దు అను శబ్దములు ఇతరశబ్దములను నివారింప గలవు. శబ్దమే లేనిచో ఒక శబ్ద మిం కొకశబ్దము నెట్లు నివారింప గలదు?

ఇట్లే మాటలు శూన్యము లైనచో నవి ధర్మముల స్వభావములను ప్రతిషేధింప లేవు. మాటలు, ధర్మములు కూడ శూన్యము లైన 'శబ్దము చేయ వద్దు' అను సాదృశ్యవాక్యము విష మోపన్యాసము.

4. ''మేము ప్రతిపాదించు ధర్మస్వభావప్రతిషేధమును ప్రతిషేధించు నీ వాదము సరియైనది కాదు'' అని మధ్యమకు లన వచ్చును. కాని ఇట్టి వాదములో దోష మున్నది గాని మా ప్రతిపాదనలో నే దోషమును లేదు.

''మా మాటలు ధర్మస్వభావములను ప్రతిషేధింప జాలిన వని యెంచుట సరి కాదు'' అని మధ్యమకు లన వచ్చును. కాని ఇది దోషసహిత మైన వాదము. సర్వధర్మములు శూన్యము లైనచో, మాటలు శూన్యములు కాకుండ నుండగలవా? శూన్య మగు వాక్యము ధర్మస్వభావశూన్యతను ప్రతిపాదింప జాలదు. ఒకవేళ అట్లు ప్రతిపాదింప గల్గినచో మాటలకు శూన్యత లే దన వలెను. అది స్వవచనవ్యాఘాతము. కావున ధర్మస్వభావప్రతిషేధవాక్యము ప్రతిషిద్ధ మగుచున్నది.

5. ప్రత్యక్షప్రతీతి యనునది యున్నచో ధర్మస్వభావముల నెట్లు నిరాకరింప గలవు? ఈ ప్రత్యక్షప్రతీతికూడ శూన్య మైనచో, భావ

ముల స్వభావములు శూన్యము లని ఎట్లు నిశ్చయింపగలవు ?

ప్రత్యక్షముగా భావములను (ధర్మములను) పరిశీలించి, సర్వధర్మములు శూన్యము లని నిర్ధారణ చేయ వీలు లేదు. సర్వధర్మములలో ప్రత్యక్షప్రమాణము కూడ ఒక ధర్మము కావలెను గనుక ఈ ప్రమాణముకూడ శూన్యమే యగును. శూన్య మగు ప్రమాణముద్వారా భావోపలబ్ధి గాని, భావస్వభావ నిరాస గాని కుదుర జాలవు. అనుమానప్రమాణము ప్రత్యక్షము నాశ్రయించుకొని బయలుదేరునదిగనుక, ప్రత్యక్షము శూన్య మైన, అనుమానముగూడ శూన్యమే యగును. అప్పుడు సర్వభావస్వభావ ప్రతిషేధవాక్యము ప్రమాణముల ద్వారా వచ్చిన సిద్ధాంతము కానేరదు. ఇది ప్రమాణ జనిత మైనచో ప్రమాణములు శూన్యములు కానేరవు.

''అనుమానము, ఆగమము, ఉపమానము అను ప్రమాణములద్వారా సర్వభావములను గమనించి, ఆ భావములు స్వభావశూన్యము లని, వానికి మనమే ఆ యా స్వభావముల నారోపించుచుంటి మని తెలిసికొనుచున్నాము'' అని మధ్యమకు లన వచ్చును. దీనికి సమాధానముగా తర్వాతి కారికను న్యాయదార్శనికుడు చెప్పుచున్నాడు.

6. ప్రత్యక్షము శూన్య మైన అనుమానము కూడ శూన్యమే. ఈ రెండుప్రమాణములు శూన్యము లైనపుడు ఉపమానము, ఆగమము అను ప్రమాణములు కూడ శూన్యములే కాగలవు. అనుమానము, ఆగమము, ఉపమానము అను ప్రమాణములు సాధించు విషయములు (ధర్మములు) ప్రత్యక్షము సాధించువిషయములవలె నుండునవే.

సర్వభావములు శూన్యము లైన, ఈ ప్రమాణములు సాధించు విషయములు కూడ శూన్యములే కావలెను. వీనిద్వారా విషయముల ప్రతీతి గల ప్రమాత కూడ శూన్యుడే యగును. అప్పుడు భావోపలబ్ధియే కుదరదు. అనుపలబ్ధము లగు విషయముల స్వభావములను ప్రతిషేధింప వీలు లేదు.

7. ధర్మావస్థలను తెలసికొనిన విజ్ఞుడు కుశల ధర్మములకు స్వస్వభావములు గల వనుచున్నాడు. లౌకికజనులు సహితము ఈ ధర్మములు స్వభావసహితము లని పల్కుదురు. మిగిలిన అకుశలాదిధర్మములు కూడ నిట్లే ఆయాస్వభావములు కలిగి యున్న వని భావింపవలెను.

కుశలధర్మముల నవగాహన చేసికొనిన వివేకి యగు బుద్ధుడు 119 కుశలధర్మములు గల వని, ఇవి చిత్తస్వభావము కలిగి యున్న వని చెప్పినాడు. విజ్ఞాన, వేదన, సంజ్ఞ, చేతన, స్పర్శ, మనసికార, ఛంద, అధిమోక్ష, వీర్య, స్మృతి, సమాధి, ప్రజ్ఞ, ఉపేక్ష, యోగ, సంయోగ, ప్రాప్తి, అధ్యాశయ, అప్రతిఘ, ప్రీతి, ప్రయత్న, వ్యాయామ, అమోఘ, ఔత్సుక్య, అవిఘాత, వశిత, ప్రతిఘ, అవిప్రతిసార, గ్రాహ, అగ్రాహ, ధృతి, స్థిర, అధ్యవసిత, అవ్యాయామ, అనౌత్సుక్య, ప్రావణ, ప్రణిధి, మద, నిర్విషయ, అనైర్యాణిక, ఉత్పత్తి, స్థితి, అనిత్య, సప్రీతి, పరితాప, అప్రీతి, వితర్క, తృష్ణా, ప్రసాద, ప్రతికూల, సంగ్రహ, అసమనుగ్రహ, విశారద, గౌరవ, మానన, భక్తి, అభక్తి, అనువిధాన, ఆదర, అనాదర, వాద, ప్రశ్రబ్ధి, వాక్య, ప్రమోక్ష, సిద్ధి, అశ్రద్ధ, అప్రశ్రబ్ధి, వికార, ధీరత, నిశ్చయ, విప్రతిసార, శోక, క్రోధ, మద, అసంగ్రహ, విచికిత్స, సంవరపరిమాణ, పరిశుద్ధి, ఆధ్యా

శయ, శ్రద్ధ, హ్రీ, ఆర్జవ, అవంచన, ఉపశమ, నిమిత్తప్రమాద, అప్రమాద, మైత్రీదృష్టి, ప్రతిసంఖ్యాన, ఉద్విగ్నమానస, అపరితాప, అమద, అలోభ, అద్వేష, అమోహ, సర్వజ్ఞత, అత్యాగ, విభవ, అపత్రాప్య, అప్రమక్ష, కరుణ, చిత్తవిక్షేప, మైత్రీ, అవిషాద, అరణ, బుద్ధి, అనుపానహ, అనీర్ష్య, చిత్తాపరిద్రవ, క్షాంతి, విప్రహాణి, అనియమ, పరిభోగానురూప, సంజ్ఞిత, అసంస్కృత, నైర్యాణికత, పుణ్య. అసంజ్ఞాసమాపత్తి, హాస, రూప, అప్రతినిఃసర్గ అని వీని పేర్లు.

ఇట్లే అకుశలధర్మములు, వానిస్వభావములు ఉన్నవి. అవ్యాకృతధర్మములు, వానిస్వభావములు గలవు. ఈ అవ్యాకృతములలో నివృతములు (=కప్పివేయబడినవి), అనివృతములు కూడ గలవు. కామలోక, రూపలోక, అపలోక, అనాస్రవధర్మములు, వానిస్వభావములు కూడ చెప్పబడినవి. ఈ రీతిగా అనేకము లగు ధర్మములు, ధర్మస్వభావములు కన్పించుచున్నపుడు సర్వభావములు నిఃస్వభావము లని, శూన్యము లని చెప్పుటకు వీలు లేదు.

8. నైర్యాణికధర్మములు, అనైర్యాణిక ధర్మములు, వీనిస్వభావములు కూడ బుద్ధునిచే చెప్పబడినవి.

ఈ ధర్మములు ఉన్న వనియే బుద్ధు డనినాడు. మోక్షమున కుపకరించునవి నైర్యాణికములు. అట్లుపయోగపడనివి అనైర్యాణికములు. దీనితోబాటు ముప్పదియేడు బోధిపక్షములను చెప్పినాడు. ఈ బోధిపక్షములలో ఏడు బోధ్యంగము లున్నవి. అబోధిపక్షములు, వాని స్వభావములుకూడ ప్రస్తుతింపబడినవి.

9. స్వభావసహితమైనదానికే పే రుండ గలదు. స్వభావశూన్య మైన దానికి పే రేమియు ఉండ జాలదు. భావములు స్వభావశూన్యము లైనచో వీనిపేర్లు నిరర్థకములు కాగలవు. అప్పుడు నిర్వస్తుకము లగు పే ర్లుండ గలవు.

ఒక వస్తువు నిజముగా ఉన్నపుడే దానిపేరు కూడ ఉండ గలదు. లేనివస్తువును సూచించి, స్పష్టపరుపజాలిన పేరు ఉండ లేదు గనుక 'సర్వధర్మములు స్వభావశూన్యములు' అను మాటలలో 'స్వభావశూన్య' మను శబ్దము కూడ ఉండ వీలు లేదు. స్వభావశూన్య మను శబ్దము లేనపుడు స్వభావశబ్దము, ధర్మస్వభావములు ఉండి తీర గలవు.

10. ధర్మముకంటె విలక్షణముగా భిన్నముగా ఉన్న స్వభావము ఆ ధర్మములో లేదనుట కేవల మూహామాత్రము. ధర్మములలో లేకున్నను స్వభావము లున్న వనువాని ఊహావీధిలోని కల్పన ఇది.

ధర్మమున్నది, పేరుకూడ ఉన్నది. ధర్మముకంటె భిన్నముగా పేరుఉన్నది. కాని వస్తువును సూచించునది దానిపేరు గనుక, వస్తువు లేని పేరు లేదు. వస్తు వున్నపుడే దాని కొక పేరు ఉండ గలదు. కాబట్టి ధర్మముకంటె భిన్నముగా పే రున్న దని ఎట్లు వాదింప గలము? అట్లు విలక్షణముగా నున్న పేరు ఆ ధర్మమును సూచింపలేదు; ఆ ధర్మ మా పేరుద్వారా సూచింపబడలేదు కూడ. కావున ధర్మము, దానిపేరు అనునవి విలక్షణములై, భిన్నములుగా నున్న వను వాదము యుక్తియుతము కాదు.

11. ధర్మములకు స్వభావము లున్నపుడే ధర్మములు సద్వస్తువు లను వాదమును ప్రతిషేధింప వీ లున్నది. ధర్మములే లేనిచో, దేనిని ప్రతిషేధింపగలము? ఘట మను వస్తువొకటి ఉన్నపుడే ఈ గృహములో ఘటము లేదు

వాదించు వీలున్నది. ఒక వస్తువు ఉన్నదను ప్రతీతి మనకు ఉన్నపుడే అది ఉన్నది, లేనిది విచారింపగలము. మనకు వస్తుప్రతీతి లేనిచో ఆ వస్తువు లేదని చెప్పజాలము.

ఉన్నవస్తువును లేదని వాదింపవచ్చును గాని,అసలు ఎప్పుడును లేని దానిని గూర్చి అది ఉన్నది, లేనిది నిశ్చయింపజాలము. అత్యంత శూన్యమైన ఘటమును నిషేధింపలేము గదా! ధర్మములకు స్వభావము లున్నపుడే అవి లేవని నిశ్చయింప వీలున్నది. ధర్మముల స్వభావము లను ప్రతిషేధించుటకు ధర్మములుండితీరవలెను. ఆ ధర్మముల స్వభావములుకూడ ఉండవలెను.

12. ధర్మములకు స్వభావము లేవియు లేనిచో, దేనిని మాటలతో నిషేధింపగలవు? నిషేధింపతగిన ధర్మమే లేనిచో, మాటలతో ప్రసక్తి లేకయే నిషేధింపవచ్చును.

ధర్మములు స్వభావశూన్యము లైన, మాటలుకూడ స్వభావశూన్యములు కాగలవు. అప్పుడు మాటలతో ధర్మస్వభావముల నెట్లు ప్రతిషేధింపగలవు? ఈ నిషేధమే యుక్తమైనచో, మాట్లాడకయే ఆ ధర్మస్వభావము లను నిషేధించు వీలున్నది. అప్పుడు నిప్పు చల్లగా ఉన్నది, చన్నీరు మండుచున్నది అను వాక్యములలో నెట్టి దోష మున్నదో అదే దోషము నీవాక్యములో సహితము కన్పడగలదు. (సశేషము)

మహాప్రభు వల్లభాచార్యులు

శ్రీ కర్ణ రాజశేషగిరిరావుగారు, ఎం.ఏ.

(గతసంచిక తరువాయి)

సంప్రదాయప్రచారము

వల్లభ పూర్వవర్తీ వైష్ణవాచార్యుల మూలంబున భారతదేశంబున వైష్ణవధర్మ వ్యాప్తి, విభిన్న సంప్రదాయములయొక్క ఉన్నతియు నొందెను. కాని దాని ప్రభావక్షేత్ర మధికతరముగ దక్షిణభారతమే. ఉత్తరభారత మునందు వైష్ణవధర్మమహత్వ మెక్కువ లేమిని అక్కడ అవైష్ణవశాంకరమతములకు పలుకుబడి పెంపొందెను.

'చౌరాసీవైష్ణవవార్త' యందు శ్రీహరి రాయని భావప్రకాశమునందు బాబా 'వేమ' వార్త లీయబడెను. దీని పర్యవసానమే మన వల్లభులసమయమునందు కాశీనుండి ప్రయాగ వఱకు గ్రామంబులందు సర్వత్ర దేవీపూజలు జరుగుచుండెను. అచ్చట వైష్ణవదేవతల పేర్లను గూడ నెఱుంగరు. ఉత్తరభారతమున ప్రముఖ నగరములందు శైవ, శాక్త, శాంకర మతానుయాయుల ప్రాబల్య ముండెను. వల్లభాచార్యులకు వీరితో స్థానస్థానములందు శాస్త్రార్థవాగ్వివాదములు జరుగుచుండెడివి. వారు మూడు సారులు భారతయాత్రను గావించి అవైష్ణవ, మాయావాదులను, శాస్త్రార్థమునం దోడించి వైష్ణవధర్మప్రచారమును గావించిరి.

ఆచార్యులసమయమందు పూర్వప్రాంతమున — జగదీశపురిలో జగన్నాథుడు, పశ్చిమ ప్రాంతంబున — ద్వారకాపురమునందు 'రణఛోడజీ' ప్రముఖదేవులుగ నెన్నబడుచుండిరి. మధ్యభారతమందు — మథురాపురమందు కేశవదేవుని పూజించు చుండిరి. ఈ సుదూర స్థానములకు కష్టసాధ్య మగు యాత్రలు చేయుట

భక్తజనులు నిజభాగ్య మనుకొను చుండిరి. వల్లభాచార్యు లీ స్థానముల కనేక పర్యాయములు యాత్రలు గావించిరి. మఱియు నచ్చట మతప్రచారమును గావించిరి. వారు శ్రీకృష్ణ లీలాభూమిని — వ్రజాంతర్గతగోవర్ధనము నిజ సంప్రదాయ ప్రముఖకేంద్రముగను, శ్రీనాథుని ప్రధానదైవముగను నిర్ణయించిరి. పుష్టిసంప్రదాయకారణంబున గోవర్ధనము భారతీయ ప్రముఖస్థానముగ నెన్నబడుచుండెను. ఆచార్యుని సమయమం దాస్తికజనమునం దధికముగ మూఢవిశ్వాసములు పెంపొందెను. వృద్ధజనులు జగన్నాథుని రథచక్రముల క్రింద పడినను, గంగలో మునిగి చచ్చినను పుణ్య మనుకొను చుండిరి (చౌరాసీవైష్ణవవార్తా). వల్లభాచార్యులు నిజోపదేశంబుజేసి యజ్ఞానమును దూరము గావించిరి. వారు నిమ్నలిఖితసూత్రములందు నిజసంప్రదాయరూపరేఖలను దెలుపుచు సరళ సుగమ మతము వైపునకు ప్రజల నాకర్షింపజేసిరి.

ఏకం శాస్త్రం దేవకీపుత్రగీతం
ఏకో దేవో దేవకీపుత్ర ఏవ।
మంత్రోప్యేక స్తస్య నామాని యాని
కర్మాప్యేకం తస్య దేవస్య సేవా ॥

వారి సిద్ధాంతగ్రంథము గీత; ఆరాధ్యదేవుడు శ్రీకృష్ణుడు; మంత్రరూపము కృష్ణనామము; కర్తవ్య కర్మ శ్రీకృష్ణసేవ యని దెల్పుచు ప్రజలందు కృష్ణభక్తిప్రచారమును గావించిరి. వారు కర్మ, జ్ఞాన, భక్తిమార్గములందు సామంజస్యము నేర్పఱచుచు ప్రమాణచతుష్టయ మాధారముగ ప్రేమలక్షణాభక్తిమహత్వమును దెలిపిరి. అహంమమతాపూరిత సంసార నివృత్తి, మాహాత్మ్యజ్ఞానపూర్వక భగవత్సాక్షాత్కారము, భగవల్లీలాప్రవేశము — ఇవే జీవుని విడిచి; దుర్గమమార్గము ననుసరించిన జీవునికి కళ్యాణము కలుగదు.

వల్లభుని అద్భుత వ్యక్తిత్వము, అపూర్వ పాండిత్యము, సుగమమతకారణంబున భారత ధార్మికజగత్తునం దొక విప్లవరేఖను లేపెను. వారు సరళ, రోచక, ఆకర్షక, యుక్తియుత మతమును జనసముదాయసమ్ముఖమునం దుంచిరి. రాజు – పేద, పండితుడు – మూర్ఖుడు. గుణి – నిర్గుణుడు, ఉచ్చుడు – నీచుడు, స్త్రీ – పురుషుడు అందఱ గణిత భ్రాంత వ్యక్తులలో వైష్ణవధర్మప్రచారమును గావించిరి. వారి దార్శనిక సిద్ధాంతము శుద్ధాద్వైతము; భగవదనుగ్రహంబుతో ప్రాప్తించిన ప్రేమలక్షణాభక్తిమీద నాధారపడి నిజసేవామార్గము పేరు పుష్టిసంప్రదాయ మని పెట్టెను. ఆచార్యుల సమయంబున నీ నవీన సంప్రదాయము యథేష్ట రూపంబున ప్రచార మాయెను.

మహాప్రభువల్లభాచార్యుని తర్వాత ఆయన పుత్రుడు గోస్వామి విఠలనాథుడు, పుష్టిసంప్రదాయవ్యాపనప్రచారములను గావించెను. అతడును తనతండ్రివలె ననేకయాత్రలు చేసి యగణితవ్యక్తులను భక్తబృందమునందు జేర్చుకొనెను, అనేకగ్రంథములను రచించి నిజసంప్రదాయదార్శనికపుష్టిని ఠాకూరుసేవామండనమందు యథోచితవ్యవస్థను ఆకర్షకము లగు నుత్సవములందు లౌకికపక్షమును సమున్నత మొనరించెను. ఆచార్యులు భగవచ్చర్చాస్వరూపంబున ఏ భాగవతకథాప్రచారమును గావించిరో, గోస్వామి దానియున్నతికి జేయూత నొసంగెను. కాని దీనితో సాంప్రదాయక సిద్ధాంతిక గ్రంథవ్యాఖ్యాక్రమము సాగెను; అతడు భావుకకవుల ధార్మికభావనను మేల్కొల్పి పుష్టిని గల్గించుటకు దోడ్పడెను. దీని

దిన మభివృద్ధి గాంచెను.

ఈ సంప్రదాయశిష్యుల 'విత్తజా' భక్తికారణంబున వ్యయ సాధ్య సేవా విధానము ప్రచలిత మాయెను. మఱియు మందిరవైభవము. ఉత్సవములు, గానవాద్యమాధుర్యము, భోగ శృంగారాదియాకర్షణలు — సాంప్రదాయిక ప్రచారమునకు ముఖ్యసాధనము లాయెను. కాని తదుపరి శిష్యులందు విషయవాసన లుత్తేజము గా ప్రారంభించెను. ఇది శోచనీయవిషయమే; ఇట్టి సంకల్ప మాచార్యులు కలయంమను గాన లేరైరి.

గోస్వామి విఠలదాసు ఠాకూరుసేవావ్యవస్థోన్నతితోబాటు సాంప్రదాయికకవులను, గాయకులను, సంగీతజ్ఞులను, వాద్యవిశేషజ్ఞులను, చిత్రకారులను, పాకశాస్త్రీయులను, అన్యకళాకారులను సంఘటితపఱచెను. మఱియు వారి కళోన్నతికి, సాంప్రదాయప్రచారమునకు భక్తులు బద్ధకంకణు లైరి. ఈ విధంబున మానవజీవితమునందు 'సత్యం, శివం, సుందరం' భావనలను భగవంతుని కర్పణ మొనర్చి దాని సదుపయోగమార్గమును జూపించెను.

సాంప్రదాయికమందిరములందు నిత్యనైమిత్తికోత్సవ వ్యవస్థ నేర్పఱచి, భజనకీర్తనలను, పదముల గొప్పతనమును జూపించెను. వల్లభాచార్యుని సమయమందు సూరదాసు మొదలైన భక్తకవులు. ఈ ప్రకారపదసంరచన నారంభించి దానిసంకీర్తనము నొనరించుచు శ్రీనాథుని సేవించుచుండిరి. గోస్వామి విఠలనాథు డీ కార్యమును వ్యవస్థితరూపంబు నొనరించెను. వారు 'అష్టఛాప' కవులను సంఘటితపఱచి కవులను, కళాకారులను ప్రోత్సహించిరి. వీరే సాంప్రదాయికప్రచారమునకు మూలస్తంభములు.

అష్టఛాపకవుల కావ్యగీతములు వాస్తవం మనోహర గీతములు; కమనీయ కావ్యమాధుర్యము ప్రస్ఫుటించు భక్తిపదములు; హృదయంగమ భావసంపూరితములు; పీడితజనావళి నుల్లాసపఱచు మధురగేయములు. ఈ మనోహరపదగీతములు రసికులకు, భక్తులకు, సాహిత్యప్రేమికులకు నానందదాయకములు. పుష్టిసంప్రదాయము నం దారంభమునుండియు నష్టఛాపకవులకు మహత్వపూర్ణ స్థాన మున్నది. అంతియే కాదు, ప్రజాహృదయములను రంజింపజేసి, శాశ్వతానందమును జేకూర్చు వ్రజపదములు భారతీయ జీవితప్రతిబింబ స్వరూపములు.

అష్టఛాప సంస్థాపకుడు — గోస్వామి విఠలనాథుడు

జన్మము :—

గోస్వామి విఠలనాథులు 1572 (1437) పుష్యమీ కృత్తికా నవమి శుక్రవారము కాశీ నికటస్థ 'చరణాట' నామక స్థానమునందు జన్మించిరి. వీరు మహాప్రభు వల్లభాచార్యుని ద్వితీయపుత్రులు; గోపీనాథుని కనిష్ఠసోదరులు.

వీరి ప్రథమ వివాహము మహాప్రభువల్లభాచార్యుని దేహావసానానంతరము వారి జ్యేష్ఠసోదరులు గోపీనాథులు 1589 లో జరిపించిరి. వీరి పత్ని పేరు 'రుక్మిణి'; వీరివలన విఠలనాథునకు బదిమంది, ఆర్గురు పుత్రులును. నలుగురు పుత్రికలును గల్గిరి. 1616 నందు భార్యావియోగము కల్గినది. రాణీదుర్గావతియొక్క యాగ్రహంబున వారి రాజధాని 'గఢా'లో వారి ద్వితీయవివాహము సం॥ 1620 లో 'పద్మావతీ' యను కన్నియతో సుసంపన్న మాయెను. ఈమెవలన 1628 లో ఘనశ్యాము డను పుత్రుడు కలిగెను. ఈతీరున వీరి కేడ్గురు పుత్రులు— దీనికారణంబున పుష్టిసంప్రదాయ

అద్వైతమతము

విద్వాన్ చదలువాడ జయరామశాస్త్రిగారు

(గతసంచిక తరువాయి)

12. బ్రహ్మము నిర్గుణము

“నిర్గుణమ్ (ఆత్మ. ౧. ౭. ౨.) అను శ్రుతి బ్రహ్మమునందు. శుభములు, హేయములు నగు గుణములను సామాన్యముగ (సమానముగ) నిషేధించుచున్నది. ఇదియుక్తముగూడ. బ్రహ్మము, సగుణమైన, ఆగుణముచే బ్రహ్మము సవిశేషమగుట అవశ్యము సంభవించుటచేత ఆబ్రహ్మము జగత్తునకు మూలకారణమగుట సంభవింపదు. “యఃసర్వజ్ఞః” (ముం.౧.౧.౯.) “సత్యకామః సత్యసంకల్పః” (ఛాం.౮.౭.౧.) అను నిట్టివగు సగుణశ్రుతులన్ననో ఆరోపితములైన గుణములను బ్రతిపాదించునవై యున్నవి. బ్రహ్మమునందు గుణములను సామాన్యముగ స్వీకరించి హేయగుణరహితమని చెప్పి నిర్గుణశ్రుతుల సమర్థించునెడల బాహ్యేంద్రియములచే గ్రహింపఁదగిన రూపరసాది గుణరహితుఁడైన జీవుఁడు గూడ నిర్గుణపదవాచ్యుఁడగుట సంభవించును. అట్లయిన “నిర్గుణమ్, (ఆత్మ. ౧. ౭. ౨.) అని శ్రుతిచెప్పు నిర్గుణపదమునకు ఏమి ఆధిక్యమును జెప్పినట్లు కాదు. కనుక పరబ్రహ్మమునందు గల్యాణకారకములైన గుణములుగూడ వాస్తవముగ లేవని తెలియవలెను. మఱియు. పరమాత్మనిష్ఠితములై అభిమతములై కల్యాణకారకములైన గుణములు జీవులకు జీవావస్థయందే యుపయుక్తములగుచున్నవి. ఆ యవస్థ అవిద్యాకల్పితము కావున ఆయవస్థయందుపయుక్తములైన పరమాత్మ గుణములు సైతము కల్పితములేయగుచున్నవి. స్వప్నావస్థయందుఁ గమనక్రియయం దుపయుక్తమైన రథముసైతము కల్పితమగుచున్నది.

13. ఆత్మ జ్ఞాన స్వరూపము

జ్ఞానముగూడ పరబ్రహ్మస్వరూపమగునుగాని పరబ్రహ్మగుణముగాదు. “విజ్ఞానఘనః’ (బృహ. ౨. ౪. ౧౨). “సత్యం జ్ఞానమ్” (తై. ౨. ౧.) “విజ్ఞాన మానందం బ్రహ్మ”. (బృహ. 3. ౯. ౨౮.) ఇవి లోనైన శ్రుతుల ననుసరించియు. “విజ్ఞాతారమరే”. (బృహ. ౨. ౪. ౧౪.) అని, బ్రహ్మమును విజ్ఞాతగఁ బలుకు శ్రుతియొక్క వాక్కు ఔపచారికము, (ఆరోపితము – కల్పితము) అని తెలియవలెను. అద్వితీయమైన పరబ్రహ్మమునందు. భేదమూలకమైన ధర్మధర్మిభావ మసంభవమగును గాన ఆబ్రహ్మము వాస్తవముగ జ్ఞానాశ్రయమగుట సంభవింపదు. ఇట్లే భేదమూలకమైన విషయ విషయిభావము బ్రహ్మమునం దసంభవమైనందున వాస్తవముగ జ్ఞేయత్వము బ్రహ్మమునకు లేదు.

14. ఆత్మ నిత్యుడు

ఆపరమాత్మ నిత్యుఁడను విషయమున తఱచుగా నెల్లమతములవారి కైకమత్యమేర్పడియున్నది. చార్వాకాదులు పరుఁడైన పరమాత్మనుగూర్చియే తలంపరు. ఇఁక ఆత్మ నిత్యుఁడనుమాట వారికి చాలదూరమనుట చెప్ప

వలెనా. శ్రుతియే ముఖ్యముగ శరణముగల వారికి అనఁగా శ్రుతిని ప్రమాణముగ నెంచు వారికి మాత్రము. "సవా ఏష మహా నజ ఆత్మాఽజరోఽమరోఽమృతో బ్రహ్మ" (బృ. ౪. ౪. ౨౫). "నిత్యో నిత్యానామ్" (శ్వే. ౬. ౧౩). ఇవి లోనగు శ్రుతులకు ఆత్మ నిత్యుఁడని చెప్పుట అభిమతమైయున్నది. అనుమాన ప్రమాణము సైతము ఇప్పుడు గ్రహింప నవసరమైనది. "బ్రహ్మము, నిత్యము, మూలకారణమగుటవలన. ఏది అనిత్యమో అదిమూల కారణము కానేరదు. ఘటాదులెట్లో అట్లు మూల కారణ మనిత్యమైన ఆకస్మికముగ (కారణ కార్యముల నియతిలేక) కార్యోత్పాద ప్రసంగ మేర్పడును. అది సంభవింపదని యిట్లిచ్చట అనుకూలమగు తర్కము. ఏవిధముగ సువర్ణము ఆయా అలంకార (ఆభరణము) రూపమునఁ బరిణమించుచున్నదయ్యు అలంకారమువలె నశింపదు. ఇఁకేమన అలంకారమును బట్టి చూచినచో సువర్ణము నిత్యమైయున్నది. అట్లు పరమాత్మ కాఁడు. 'నిష్కలం నిష్క్రియమ్'' (శ్వే. ౬-౧౯) ఇదిలోనగు శ్రుతులందు బ్రహ్మమునకు వికారరాహిత్యము చెప్పుటచేత పరిణామము సంభవింపదు. మఱి మన బ్రహ్మము కూటస్థనిత్యము, ఒక్కరూపముననే సదా యుండునది కూటస్థనిత్యము,

15. అద్వైతము

ఈబ్రహ్మ మద్వితీయము. బ్రహ్మసంబద్ధము (కూడినది) తదసంబద్ధము (బ్రహ్మముతోఁగూడనిది) తచ్ఛరీరము (బ్రహ్మమునకు శరీరమైనది.) తదంశభూతము (బ్రహ్మాంశముగనుండునది) తద్ధర్మము (బ్రహ్మధర్మముగలది) నైన ఏవస్తువు గాని యితరమైనది లేదు. "సర్వం ఖల్విదం బ్రహ్మ" (ఛాం. ౩. ౧౪. ౧). "ఇదం సర్వం యదయ మాత్మా" (బృ. ౨. ౪. ౫.) "ఐతదాత్మ్య మిదం సర్వమ్" (ఛాం. ౬. ౮. ౭.) ఇట్టివి లోనగు శ్రుతులు స్పష్టముగఁ జెప్పుటవలన బ్రహ్మాద్వైతమను ప్రసిద్ధి ఈ మతమునందు సమీచీనముగ సరిపడియున్నది. బ్రహ్మమునందు వాస్తవముగ నేప్రకారమునఁ జూచినను. ద్వైతమున కభావమే కన్పించుటవలననే అద్వైతమతమని చెప్పఁబడుచున్నది.

16 బ్రహ్మము సన్మాత్రము

బ్రహ్మము సన్మాత్రము. కలదని మాత్రము కేవలము చెప్పశక్యమైనది గాని యిట్టిది, అట్టిదని చెప్పుటకు సాధ్యముగానిది. ఇట్టిదట్టిదను మొదలైన విశేషణములను గ్రహించితిమేని, విశేషణ మెప్పుడు. విశేష్యమునకు భిన్నమై యుండున దను నియమమును బట్టి దేనికి వ్యావృత్తి (భిన్నత్వము) గలదో దానిచేత బ్రహ్మమునకు సద్వితీయత్వము ప్రాప్తించుచున్నది. అట్లగుట అద్వితీయ శ్రుతులకు విరోధ మేర్పడును. ఏలయన జ్ఞానస్వరూపము. బ్రహ్మము. సన్మాత్రరూపము. ఇందువలన జ్ఞానముగూడ. అసన్మాత్రమే యగుచున్నది.

17. సదనుభూతులకు ఐక్యము

సన్మాత్రమైన దానికచ్చట విషయభావము లేదు. లౌకికజ్ఞానమునకు వలె, సాశ్రయత్వము, సవిషయత్వము. (ఆశ్రయము, విషయము గలిగి యుండుట) గాని ఆజ్ఞానమున కేర్పడునేని ఇఁక నాజ్ఞానము సత్సామాన్యరూపముగా నుండుట ప్రాప్తింపదు కనుక జ్ఞానమునకు బ్రహ్మస్వరూపము. ప్రాప్తింపక పోవుచున్నది. అట్లగుచో "విజ్ఞానఘనః" (బృహ. ౨.౪.౧౨.) అను నిట్టి శ్రుతివిరోధము ఆయవస్థయందే యేర్పడును.

(సశేషము)

త్యాగము

[శ్రీ గురుభక్త పెద్దిభొట్ల కృష్ణశాస్త్రిగారు]

ఇదివరకు మనము ఇచ్ఛాజ్ఞానశక్తులకు అనువగు యోగములను అనగా భక్తి జ్ఞానములను గూర్చి తెలిసికొంటిమి. ఇప్పుడు మనము క్రియాశక్తికి సంబంధించిన కర్మయోగమునుగూర్చి తెలిసికొందము.

భక్తియోగము జ్ఞానయోగము కాక మరొకయోగము కర్మపరముగా చేయబడిన కర్మ. దీనిని "యజ్ఞయోగము" అని కూడ పిలువవచ్చును. ఈ కర్మయోగములో చాల కష్టములున్నవి.

కర్మను సరిగా అర్థము చేసికొనుటయే ఒక గొప్ప కష్టము, "కర్మయననేమి? వికర్మ యననేమి? అకర్మయన నేమి ? దీనిని విద్వాంసులు కూడ నిశ్చయింపజాలకున్నారు. అందుచే నేను నీకు కర్మస్వరూపమును తెలియబరచుచున్నాను. దీనిని తెలిసికొని నీవు చెడుగునుండి విముక్తుడవగుదువు. విహిత ధర్మాచరణ రూపంబైన కర్మయొక్కయు, నిషిద్ధ ధర్మాచరణ రూపంబగు వికర్మ యొక్కయు, నిర్వ్యాపారత్వ రూపంబగు అకర్మయొక్కయు నిజస్థితిని తెలియుట ఆవశ్యకము. కర్మమార్గమును తెలిసికొనుట చాల కష్టము. కర్మమునందు అకర్మమును, అకర్మమునందు కర్మమును, చూచువాడు మానవులలో ధీమంతుడు. ఆతడే యోగియు సర్వకర్మములు చేసిన వాడును, అగును. (5 అ. 16, 18 శ్లో).

ఇవి 'కర్త'కు ప్రారంభములో సంభవించు కష్టములు. ఆతడు చేయవలసిన కర్మకును, చేయరాని కర్మకును, భేదము గుర్తింపవలయును. ఒప్పునకు తప్పునకు భేదము నెరుంగవలయును. కర్త జ్ఞాపకముంచుకొనవలసిన ముఖ్య విషయమిది. "కర్మ నాచరించుటే నీ పనిగాని, దానిఫలములతో నీకు సంబంధము లేదు." (2 అ. 47 శ్లో). యజ్ఞపరముగా కర్మ చేయబడినపుడు దాని ఫలములు ప్రభువునకే చెందును. అందుచే నీకు "కర్మ నాచరించుటకు మాత్రమే అధికారము కలదు." దీనిని గురించి మానవుడు సరిగా కర్మ నాచరింపవలయును. "కనుక నీవు ఫలము నాశింపక స్వధర్మకార్యమును ఎల్లప్పుడును చేయుచుండుము." (3 అ. 19 శ్లో).

స్వధర్మమనగా నేమి? సరియగు కర్మ యననేమి? కర్మమార్గమును సరిగా ననుసరింపవలెనన్నచో పై రెండు ప్రశ్నలకును సమాధానము తెలిసికొనవలయును. సరియగు కర్మనుగూర్చి ప్రభువిట్లు చెప్పెను. అదేమన "నా యిచ్ఛకనుగుణముగా నాచరించుటయే". సరియగు కర్మ నాచరించుటకు ముందు నీవు దైవేచ్ఛను తెలిసికొనవలయును. కాని నీకు స్పష్టముగా తెలిసికొను 'శక్తి గలుగువరకు కొన్ని సూత్ర

ముల ననుసరింప వచ్చును. వ్యక్తిగతములైనను కుటుంబమునకు సంబంధించిన వైనను సంఘమునకు సంబంధించిన వైనను నీమార్గములోవచ్చు కార్యముల నన్నిటి నాచరింపుము. అవి భగవంతునిచే విధింపబడిన కార్యములు. సరియగు కర్త కార్యములకొఱకు వెదకుకొనడు. ఆతడు సహజముగా తనమార్గములో వచ్చు కార్యములను జేయ మొదలిడును. వాటిని సంపూర్ణముగా నాచరించుటకు ప్రయత్నించును. ఆతడు అన్ని కార్యములను భగవంతుడే చేయుచున్నాడనుకొని చేయును. తాను కర్తనని యనుకొనడు. ఇట్లు స్వధర్మమును, స్వధర్మముకానిదానిని తెలిసికొనుటకు ప్రయత్నించుటలో ఆతని జ్ఞానము వృద్ధిపొందును.

మరొక ముఖ్యసూత్రమేమన నీమార్గములో వచ్చు కార్యములలో కూడ నీవు చేయగలిగిన వాటిని మాత్రమే చేయుము. నీ శక్తికి మించిన కార్యములను తలపెట్టకుము. అన్ని కార్యములు నీ ధర్మములుగానే కనపడవచ్చును. కాని శక్తి లేనిదే, కాలము చాలనిదే, వాని నాచరించుటెట్లు? అందుచే నీ శక్తినిబట్టి నీకు గల కాలమును బట్టి, నీ ధర్మముల కొకపరిమితి ఏర్పడును. నీ శక్తికి మించిన కార్యములను తలపెట్టినచో నీవు ఏకార్యమును సరిగా చేయజాలవు. అందుచే నీవు చేయుటకు వీలులేని కార్యములు ఇతరులవని నీవు గుర్తింపవలయును. ''ఇతరుల ధర్మముల నాచరించుట అపాయకరము.'' తన శక్తికి మించిన కార్యములను కాని, తనకు కాలము చాలని కార్యములను కాని, చేయ మొదలిడినచో కర్త అపాయములలో చిక్కుకొనును. ''నేను చేయవలసిన కార్యము లనేకములున్న'' వని నీ వనవచ్చును. నిజమే. కాని కార్యములను చేయగల సమర్థత నీకొక్కడికే లేదు. ప్రపంచమును నడిపించు శక్తి యంతయు నీ కొక్కడికే ఈయబడలేదు. నీ చిన్న చేయి దూర్పనిదే అన్ని కార్యములు జరుగక పోవు. ఇట్లాలోచించుటయే మనలో చాలమంది చేయుచున్న పొరపాటు. కర్మమార్గము ననుసరించు వారు ఈ పొరపాటునుండి తప్పించుకొన వలయును. ఏపని చేయుటకు మనకు కాలము చాలదో అది మన ధర్మముకాదు. ఆకార్యమును మనము చేయ మొదలిడినచో, మరియొక మానవుని వాని ధర్మమునకు దూరముగానుంచి, బలవంతముగా సోమరిని చేయుచున్నామన్నమాట. ఇట్లు ధర్మమును సరిగా అర్థముచేసికొన లేక పోవుటవలన గలుగు ఫలితము ఒక మానవుడు పెక్కు కార్యములను మొదలిడి, కొన్నిటిని సంపూర్ణముగా చేయలేక పోవుట. ఏలన ఆతనికి కాలము చాలదు. మరియొకడు పనిలేక సోమరిగానుండుట. ఏలన మొదటి మానవుడు అత్యాశతో అన్ని కార్యములను తీసికొనెను. ఇట్టి కార్యములు ధర్మము లనిపించుకొనవు. ఏలన కాలము భగవంతునియొక్క రూపమే. కాలపరిమితులు భగవంతుడు మనకేర్పరచిన పరిమితులన్నమాట. చేయవలసిన కార్యములు చేయుటకు నీకు కాలము చాలనిచో, ఆకార్యముల నాచరించుటకు భగవంతుడు మరియొకరిని తప్పక నియమించి యుండునని తెలిసికొనుము. ఆతని చేతిలో నీవంటివారనేకులున్నారు. అతి చురుకుగా పనిచేయుచుండువారి కిదియొక పాఠము. ఇట్టి వారి వలననే ఇతరులకు సోమరితన మలవడుచున్నది. అతి చురుకుగా పనిచేయుట ప్రాపంచిక మార్గముగాని, కర్మమార్గము కాదు.

మితిమీరిన చురుకుదనముతో పనిచేయు మానవుడు ఈ పాఠమును నేర్చుకొనుట ఎట్లు? ''నేను కర్తను కాను'', అను సత్యమును గుర్తించుటవలననే ఈపాఠము బోధపడును. ''అహంకారముచేత మూఢాత్ముడు 'నేనే ఈ కర్మము చేసితిని' '' అని భ్రమించును. (3 అ. 27 శ్లో). ''వస్తుతత్త్వము తెలిసిన యోగయుక్తుడు చూచుచు, వినుచు, ముట్టుచు, ఆఘ్రాణించుచు, భుజించుచు, కదలుచు, నిద్రించుచు, శ్వాస విడుచుచు, మాట్లాడుచు, ఇచ్చుచు, పుచ్చుకొనుచు, కండ్లు తెరచుచు, కండ్లు మూయుచు 'నేను ఏదియును చేయువాడనుగాను. ఆయా ఇంద్రియములు వానివాని పనులయందు ప్రవర్తించుచున్నవి'. అని మాత్ర మూహించుచుండును. అదే కర్మమునందు అకర్మము (5 అ. 8–9 శ్లో). తన ప్రభువువలెనే తాను కూడ గుణాతీతుడై గుణములచే పనులను చేయించు చున్నట్లుండును. ''నేను ఏ పనిని చేయుటలేదు''. అని గుర్తించినచో అన్ని పనులు వానంతటవే సక్రమముగా జరుగుచుండును. ''నేను కర్తనుకాను'' అనునదే కర్త నేర్చుకొనవలసిన ముఖ్యపాఠము. అన్నిటికిని కర్త ఒక్కడే. ఆతడే ప్రభువు. మానవులందరు ఆతని చేతులు. చేతులపని కార్యములను సరిగా చేయుటయేగాని, ఎన్నియో కార్యములను గూర్చి ఆలోచించుట కాదు. నీవు చిత్రములను వ్రాయవలెనన్నచో, నీచేతిలో కుంచె, కలము, పెన్సిలు, నాగలి, సుత్తి, గొడ్డలి మొదలగున వన్నియు పట్టుకొననక్కర లేదు. రంగు పూయుటకు చేతిలో నొక కుంచె చాలును. నేలను దున్నవలెనన్న చేతిలో నాగలిని ధరింపవలయును. వ్రాయవలె నన్న ఒక్క కలము చాలును. ''ఒకసారి ఒక్క పని ముట్టును మాత్రమే ధరించుట''యే కర్మ నాచరించుటలోని జ్ఞానము. కాని మొదలిడిన పనిని మాత్రము సంపూర్ణముగా చేయుము. ఏలన నీ పనిలో నీవు ప్రభువు యొక్క పరిపూర్ణతను ప్రతిబింబింప చేయవలయును. నూరు పనులను అసంపూర్ణముగా చేయుటకంటె ఒక పనిని పూర్ణముగాచేయుట మేలు. అందుచే మానవుడు కర్మఫలముతో సంబంధము పెట్టుకొనక పోవుటయేగాక కర్మను యజ్ఞార్థము చేయవలయును. విశ్వాధారమైన యజ్ఞధర్మము సక్రమముగా కర్మ నాచరించు మానవునిలోనే మూర్తీభవించును. నాల్గవ అధ్యాయములో, మానవు లాచరించు అనేక విధములగు యజ్ఞములనుగూర్చి ప్రభువు చెప్పినాడు.

ఈ యజ్ఞధర్మము అనగా నేమి? ఇతరులు జీవము త్యాగము చేయుటవలననే అన్ని జీవులును జీవించుచున్నవి. అందుచే ఆత్మజ్ఞానమెరిగిన ప్రతిజీవియు తాను చేసిన జీవ ఋణమును, త్యాగరూపములో తీర్చుటకు సిద్ధముగా నుండవలయును. ఈ న్యాయము మానవులలోనే కాదు రాళ్ళలోను, చెట్లలోను, జంతువులలోను కూడ వ్యాపించియున్నది. వృక్షములకు ఆహారముగా ఖనిజములు నాశనమై పోవును. జంతువులకు ఆహారముగా వృక్షములు నశించును. పెద్ద జంతువులు చిన్న జంతువులను ఆహారముగా చేసికొనును. జంతువులు మానవులకొఱకు నశించును. మానవులే మానవులను అనేకవిధములుగా ఉపయోగించుకొందురు. ఈ విధముగా యజ్ఞధర్మము ప్రకృతి యందంతటను వ్యాపించియున్నది. ఏలన ప్రభువు యజ్ఞప్రభువు. ఆతని ఆత్మ త్యాగము వలననే విశ్వము జన్మించినది. మానవుడు ఈ

ధర్మమును క్రమముగా గుర్తింప వలయును. పరిణామ మొందుకొలది మానవు డిట్లనుకొన వలయును.

"ఖనిజములు, వృక్షములు, జంతువులు నాకొఱకు నాశనమై పోవుచున్నవి. అనేక జీవుల త్యాగము వలననే నేను జీవించుచున్నాను. అందుచే ఈఋణమును ఆత్మత్యాగ రూపములో నేను తీర్చుకోవలసియున్నది" ఇది ఆతని కర్మమార్గములో నున్నది. ఆతడు నిర్మించుచున్న ఇల్లు మానవులు నివసించుటకు యోగ్యముగా తయారైన నాతని కేమి? లేక భావిలో నిర్మింపబడు గొప్ప భవనమునకు పునాదిగా తయారైన నాతని కేమి? కొన్ని భవనముల శిథిలములతోనే మరికొన్ని భవనములకు పునాదులు తయారగును. భగవంతుని కొఱకు పనిచేయువారి ప్రస్తుత అపజయములు భావిలో నిర్మింపబడు గొప్ప దేవాలయములకు పునాదులు. అందుచే నిజమగు కర్తకు జయాపజయములతో గాని, కర్మఫలముతోగాని సంబంధము లేదు. ఆతడు బాహ్యప్రపంచముతో సంబంధము లేకుండ భగవంతుని ప్రతిమాటను వినగల్గును.

కర్మమార్గములో యజ్ఞయోగము, వలన ఆతడు స్వేచ్ఛను పొందును.

"ఓ అర్జునా నీవు ఏది చేసినను, ఏది భక్షించినను, యే యాగము చేసినను, యేది యిచ్చినను, ఏ తపముచేసినను వాని నన్నిటిని ఈశ్వరుడనగు నాకు సమర్పింపుము. ఈ విధముగా గావింతువేని శుభ ఫలముల నిచ్చును. తరువాత మానవుడు ఇతర జీవులుచేయు త్యాగమును చాల తక్కువగా తనకొఱకు ఉపయోగించుకొన నారంభించును. క్రమముగా "యజ్ఞధర్మమే" ఆతని జీవిత ధర్మము అగును. తాను చేయు ప్రతి కర్మలోను ఆతడీ ధర్మము ననుసరించుచుండును. ప్రవృత్తి మార్గములో చేసిన ఋణములను నివృత్తి మార్గములో తీర్చివేయ నారంభించును. కర్మఫలముల నన్నిటిని త్యాగముచేయుచు పరిపూర్ణుడగును. ఏలన ఫలమున కాశింపని మానవుడే కర్మను పూర్ణముగా చేయగలడు. నిజమగు కర్త "తాను భగవంతుని శక్తి ప్రవహించుట కొక మార్గ" మని మాత్రమే యనుకొనును. అట్టిమానవుడు జయాపజయములను లెక్కచేయడు. 'జయము' అనగా ఆతని యుద్దేశము భగవంతుని ఇచ్ఛకనుగుణముగా వర్తించుటయే. అపజయ మనగా ఆతని ఇచ్ఛకు వ్యతిరేకముగా ప్రవర్తించుటయే. జయాపజయములనుగూర్చి ప్రపంచముయొక్క యుద్దేశముతో ఆతనికి సంబంధములేదు. రెండును కర్మబంధముల నుండి విడిపించునవే". (9 అ. 27-28 శ్లో). ఈ విధముగా కర్మముక్తిని లేక భగవంతునితో ఐక్యమును ప్రసాదించును.

మన భక్తికి పాత్రుడైనవాడు ఒక్కడే ప్రభువు. మన జ్ఞానమున కాధారము ఒక్కడే ప్రభువు. మన కర్మలకు మూలము ఒక్కడే ప్రభువు. ఒక్కడే ప్రభువు.

అందుచే ఒక్కటే మానవజాతి. ఒకే ప్రభువు, ఒకే జీవము, ఒకే సౌభ్రాతృత్వము.

ఇదే గీతాసారము. జ్ఞానులు తమ జ్ఞానముతోను, కర్మిష్ఠులు తమ కర్మతోను, భక్తులు తమ భక్తితోను కలిసి ఒకే ఒక ప్రభువు శరీరమును తయారుచేయుదురు. విశ్వముయొక్కపని పూర్తియైన తరువాత భగవంతుని

శరీరశోభ అనేకవిధములుగా ప్రకాశించును. అప్పుడు ఈ శరీరములోనుండి మరొక విశ్వ ప్రభువు ఉదయించును. ఆతని శరీరములో భాగముల మైన మనము క్రొత్త ఉత్సాహముతో పనిచేయుదుము. ఈ విధముగా విశ్వము తరువాత విశ్వము పుట్టుచుండును. ఆ ఏకత్వమును గుర్తించిన తరువాత ఇక మాయ, దుఃఖము అనునవి ఎక్కడ ఉండును ?

వార్తలు, విశేషాలు

కీర్తిశేషులు రావుబహదూరు 'సి' రామానుజాచార్యులవారు

వీరు పంకజమ్మ తాతాచార్యులు అనెడి పుణ్యదంపతులకు మదరాసు సమీపాన ఉండే కళత్తూరు గ్రామంలో 1875 వ సంవత్సరంలో జన్మించారు. వీరి పసితనంలోనే, వీరి కుటుంబం మదరాసుకు వచ్చి చేరిపోయింది. వీరు ఇక్కణ్ణే నరసింహయ్యరుమిడిల్‌స్కూలులోను నేటివ్ హైస్కూలులోను ప్రెసిడెన్సికాలేజిలోను చదువుకొని బి. ఏ. పట్టం పొంది, సెక్రెటరైటులో గుమాస్తాగా ప్రవేశించి, మెట్టుమెట్టుగ పైకెక్కి, అండర్ సెక్రెటరీపదవిని అధిష్ఠించి, ప్రశంసార్హముగ సేవ చేసి విరామము పొందినారు. దక్షిణభారతదేశంలో శ్రీరామకృష్ణోద్యమ పురోగతికై మిక్కిలి పాటుపడ్డవాళ్లలో అగ్రగణ్యులు వీరున్నూ వీరి జ్యేష్ఠజ్ఞాతులు కీర్తిశేషులు రావుసాహేబు 'సి' రామస్వామయ్యంగారున్నూ. శ్రీరామకృష్ణుని అగ్రశిష్యవరేణ్యులైన శ్రీవివేకానందస్వామి శ్రీబ్రహ్మానందస్వామి శ్రీరామకృష్ణానందస్వామి అను వారి కటాక్షభాగ్యం కన్నవారు ఈ ధన్య సోదరులు. వీరిలో రామానుజాచార్యులవారు యథావిధిగ శ్రీబ్రహ్మానందస్వాముల చరణసమాశ్రయణం చేసి ఉపదేశం పొందారు. సకలజీవులను భగవంతుని ప్రత్యక్షరూపాలుగా భావించి సేవ చేయవలె అనే శ్రీరామకృష్ణుల నిత్య నూతన సందేశాన్ని తమ దైనందినానుష్ఠానంలో నిర్వహించడానికి తమ జీవితాన్ని అంకితంచేసికొన్నవారు వీరు. యాచనలచేత నేమి నాటకప్రదర్శనలచేత నేమి పాటకచ్చేరీలచేత నేమి ఏడెనిమిది లక్షలకు పైగా ధనం గడించి, శ్రీరామకృష్ణమిషను విద్యార్థివసతినిర్మాణాన్ని సాధించారు. 1932 లో శ్రీరామస్వామయ్యంగారు పరమపదించిన వెంటనే, అప్పుడే నౌకరీనుండి విరామం పొందిన శ్రీరామానుజాచార్యులు విద్యార్థి వసతిగృహ కార్యదర్శి పదవిని అధిష్ఠించి, తన జీవితశేషమును త దుద్ధతికి వినియోగించారు. శ్రీవివేకానందకళాశాల నిర్వాహకవర్గంలో ధనావేక్షకులుగ ఉండినారు. త్యాగరాజకీర్తనావళిని సోపోద్ఘాతంగాను సానువాదంగాను ప్రకటించారు. అన్నామలై విశ్వవిద్యాలయంలో సంగీతకళాభివృద్ధికై పరిశ్రమించి ఒకసంగీతకళాశాలను ప్రారంభం చేయించారు. వసతి

గృహవిద్యార్థులపైని వారి 'పితృప్రేమ' నిరుపమానం. వారు తే 4-11-1956 ది జీవితం చాలించడం శ్రీరామకృష్ణసామ్రాజ్యంలో ఒక మహోజ్జ్వల తార రాలిపోవడమే. ఐనా దీని వెలుగు పెక్కేండ్లవరకు మాసిపోదు. వారి ఆత్మకు శాంతి కలుగు గాక.

శ్రీమత్స్వామి అవినాశానందుల నిర్యాణం

పూర్వాశ్రమంలో వీరి పేరు శివరామయ్యరు. వీరి స్వగ్రామం కుంభకోణం. మదరాసు కళాశాలలలో ఒకదానిలో చదువుకొని ఫిలాసఫిలో ఎమ్. ఏ. పట్టం పొంది, వీరు హిందూపత్రికకు కొంతకాలం సహాయ సంపాదకులుగా ఉండి, అనంతరం మైలాపూరు మఠంలో ప్రవేశించారు. శ్రీబ్రహ్మానందస్వాములు వీరికి 1926 లో సన్న్యాసదీక్షను అనుగ్రహించారు. వీరు మాయావటిలో కొంతకాలం పని చేశారు. తర్వాత సింహళంలో స్కూళ్ల మేనేజరుగాను మిషనుకుఉపాధ్యక్షులుగాను ఉండినారు. ఫిజి దీవులలో ఈ మిషనుకు అంకురార్పణం చేసిన వారు వీరే. శ్రీరామకృష్ణులయు శ్రీశారదామాతృశ్రీయొక్కయు శతతమ జయన్తిమహోత్సవాలప్పుడున్నూ, కల్చురల్ హెరిటేజ్ ఆఫ్ ఇన్డియా, గ్రేట్ విమెన్ ఆఫ్ ఇన్డియా అను ఉద్గ్రంథాల ప్రకటన లప్పుడున్నూ వీరు చేసిన సేవ అపారం. తెలుగులోని 'బోధామృతం' వంటిది తమిళంలోని 'తిరుఅరుళ్ మొళి' అది వీరి కూర్పే, తుది దినాలలో వీరు విశాఖపట్నంగ్రదానికి సెక్రిటరిగా ఉండినారు. వీరు బహుభాషావేత్తల్కు బహుభాషలలో వక్తలు. వీరు తమ 70 వ ఏట తే 16-12-1956 ది దివ్యధామం అలంకరించారు. శ్రీరామకృష్ణసంస్థ వీరిని కోల్పోవడం అంటే ఒక బహుముఖప్రజ్ఞానిధిని కోల్పోవడమే. వీరి ఆత్మకు శాంతి.

శ్రీరామకృష్ణమఠం, మదరాసు

వైద్యశాలలో మాతృశ్రీ శతతమ జయన్తి స్మారక నూత్న భవనావిష్కారం

ఈ నూతన భవనాన్ని ఆవిష్కరించడానికై మాతృశ్రీ ప్రియశిష్యులున్నూ ప్రస్తుతం కేంద్రోపాధ్యక్షులున్నూ ఐన శ్రీమత్స్వామి విశుద్ధానందులు మదరాసుకు విజయంచేశారు. నిర్ణీత దినం ఆదివారం తే 29-12-1956 ది. ప్రార్థనానంతరం శ్రీమత్కైలాసానందస్వామి సదస్సునకు స్వాగతం పలికి, శ్రీవిశుద్ధానందస్వాములను కొనియాడి, నూత్నభవననిర్మితికి తోడ్పడ్డ సర్కారువారికిన్నీ ఉదారమహాజనులకున్నూ తమ కృతజ్ఞతను తెలిపారు. సభాధ్యక్షులు నిధిమంత్రులైన పూజ్యశ్రీ సుబ్రహ్మణ్యంగారు. వారు 32 ఏండ్ల క్రితం కూనూరులో తమకు గలిగిన శ్రీవిశుద్ధానందస్వాముల పరిచయ భాగ్యాన్ని ప్రస్తుతించి, ఈ సంస్థస్వాములు నిర్వహించు లోకసేవోద్యమాలకు చంద్రునికి నూలుపోగు అన్న రీతిగా యథాశక్తి సాహాయ్యాన్ని తాను ప్రభుత్వంచేత వీలైనప్పుడంతయు చేయిస్తుండడాన్ని చెప్పి, వారి నిస్స్వార్థ సేవానిష్ఠను పొగడి అదే సభ్యులకున్నూ ఆదర్శం కావాలె అన్నారు. మేనేజరు మహారాజులు శ్రీమచ్ఛుద్ధసత్త్వానందస్వాములు నూత్నభవననిర్మాణానికి శ్రమించిన ఇంజనీర్లను కంట్రాక్టర్లను పనివాండ్రను అభినందించి, వారికి కేంద్రోపాధ్యక్షులచే లాంఛనబహూకృతులను ప్రసాదింపించారు; ప్రముఖులు అంపిన సందేశాలను వైద్యశాలనుగూర్చిన విపుల నివే

దికను చదివి వినిపించారు. డాక్టరు కాప్టన్ శేషాద్రినాథనుగారు ఉపన్యసిస్తూ భౌతికశాస్త్రాదులవల్ల ఒనగూడనట్టి నిర్వృతి ఆధ్యాత్మికపరతచేత ఒనగూడుతుంది అన్నారు. తర్వాత శ్రీ డాక్టరు సి. పి. రామస్వామిఅయ్యరు ప్రసంగిస్తూ, శ్రీరామకృష్ణసంస్థవారు విశ్వ మంతటా నిర్వహిస్తుండే నిస్స్వార్థ లోకసేవా కార్యక్రమాన్ని సముచితసూక్తుల కొనియాడారు. సభాధ్యక్షు లైన మంత్రి సుబ్రహ్మణ్యంగారు తమ మలిపల్కులో వైద్యశాలలోని క్రొత్త భవనంలో తే 1-1_1957 ది పని ప్రారంభ మూతుం దని ప్రకటించారు. శ్రీ M. సుబ్బరాయయ్యరుగారు సదస్సుకు వందనోపచారం చేశారు.

మాతృశ్రీ శారదాదేవిజయన్తి

తే 23-12-1956 ది జయంతి తిథిపూజ. భజన, దేవీమాహాత్మ్యపఠనం, హోమం, 1,400 భక్తులకు 1,300 దరిద్రనారాయణులకు ప్రసాదవినియయం, వైద్యశాలలో శతతమ జయంతి స్మారకంగా నిర్మిత మైన నూత్నభవనంలో పూజా రామనామసంకీర్తనలు జరిగాయి. బహిరంగసభ తే 30-12-1956 ది ఆదివారం నాడు శ్రీశారదా ట్రెయినింగుస్కూలు విద్యార్థినులు ప్రార్థనగీతాలు పాడినారు. సోదరి సుబ్బులక్ష్మిగారు సదస్సుకు స్వాగతం పలికారు. శ్రీమతి సావిత్రిరాజను బి. ఏ. గారు ఆధ్యక్ష్యం వహించారు. వారు తమ ఉపన్యాసంలో మాతృశ్రీజీవితసందేశప్రాముఖ్యాన్ని వివరించారు. తర్వాత శ్రీమతి సుశీలాఅచ్యుతరామనుగారు దేవీమాహాత్మ్య మధుర శ్లోకాలను కొన్నింటిని కర్ణపేయంగా గానం చేశారు. శ్రీమతి సరస్వతిచెన్నకేశవన్ గారు ఆంగ్లంలో ఉపన్యసిస్తూ ప్రాచీనుల గొప్పతనాన్ని చెప్తూ కుంటూ మనం సోదరులంగా ఉండిపోవడం తగదని చెప్పి, శారదాదర్శము భారతమహిళలకు సర్వథానుసార్యం అన్నారు. తమిళంలో శ్రీమతి లీలావతిరామసుబ్రహ్మణ్యముగారున్నూ తెలుగులో శ్రీమతి పి. వి. రుక్మిణిగారున్నూ మాతృశ్రీ జీవితసారతరఘట్టాలను తమఉపన్యాసాలలో ఉద్ఘాటించారు. శారదావిద్యాలయ జంత్రసమ్మేళనంవారు జంత్రసంగీతం వినిపించారు కాసేపు. వల్లించే పోటీలలో గెలుపొందినవారు ఇద్దఱు తాము కంఠపాఠముచేసిన గ్రంథభాగాలను వల్లించారు. సభాధ్యక్షురాలు గెలుపొందిన వారికి బహుమానా లిచ్చారు. సోదరి సుబ్బులక్ష్మమ్మగారు సదస్సుకు వందనోపచారం చేశారు. దానితో నాటి కార్యక్రమం ముగిసింది.

తే 24-12-1956 ది మఠంలో ప్రత్యేక పూజ, భజన, బైబిలుపఠనం అనే కార్యక్రమాలతో క్రైస్తుజయంతి జరిగింది. సాధారణంగా బహిరంగసభ మఱుభానువారం జరిగేది. ఈ సంవత్సరం ఆ భానువారంనాడు మాతృశ్రీ జయంతి బహిరంగసభ నిర్ణీతం ఐనందువల్ల క్రైస్తుజయంతి బహిరంగసభ తే 24 దినాడే జరిగింది. సాయం ఆరాత్రికం ఐన పిదప భక్తులు చావడిలో సమావేశ మయ్యారు. బైబిలులో ఏసుదేవుని జీవితఘట్టాలు చదివి వినిపింపబడ్డాయి. వివేకానందకళాశాల ఫిలాసఫీశాఖకు అధ్యక్షు లైన శ్రీశంకరనారాయణనుగారు

క్రైస్తుసందేశాన్ని వివరిస్తూ దానికి హిందూ సిద్ధాంతంతో ఉండే పోలికలను కనబరుస్తూ దివ్యంగా ఉపన్యసించారు. సదస్సుకు వందనోపచారం మఠాధ్యక్షులు శ్రీమత్కైలాసానందులు నిర్వర్తించారు.

పంచెన్ లామాగారి ఆగమనం

టిబెట్టుదేశంలో మతరంగంలోను లౌకిక రంగంలోను సర్వాధికారులు లామాలు. వారు ఇటీవల మదరాసుకు వచ్చి ఉండి తే 18–2–56 ది శ్రీరామకృష్ణమఠమును చూడడానికికూడా వస్తామని తెలిపారు. డాలై లామాకు ఆరోగ్యం బాగులేనందువల్ల పంచెన్ లామామాత్రమే అరుదెంచారు. మఠస్వాములు వారిని గౌరవించి మఠంలోని వైద్యశాల గ్రంథశాల మున్నగు వాని నన్నిటినీ చూపి గాస్పెల్ ఆఫ్ శ్రీరామకృష్ణ అను గ్రంథాన్ని బహూకరించారు. లామా గారును వైద్యశాల కని రూ. 200/- లు విరాళం ఇచ్చారు

మాతృశ్రీ శతతమ జయంతి

1953 వ సంవత్సరం డిసెంబరులో ఆరంభమైన ఈ ఉత్సవాలు మఱు సంవత్సరంవఱకు భారతదేశ మంతటా జరిగి, 'నివేదిక ప్రకటన'తో పరిసమాప్తి చెందాయి.

శతతమజయంతి ఉత్సవ నిర్వాహకవర్గం వారు దక్షిణేశ్వర మందలి శ్రీశారదామఠానికి గాను (1) తాము అంగ్లంలో ప్రచురించిన 'గ్రేట్ విమెన్ ఆఫ్ ఇన్డియా', వంగ భాష లో ప్రచురించిన 'శ్రీమాశారదదేవి' అనే గ్రంథాల కాపీరైటునున్నూ (2) బంకూరాజిల్లా జయరామవాటిలో శారదగుడిని పెంపొందించడాని కని, జయన్తిఉత్సవనిధిలో శేషించిన రూ. 20,100/- లున్నూ బేలూరుమఠట్రస్టీలకు అర్పించారు.

అమ్మా, నేను నిన్ను శరణు జొచ్చితిని. ఏమి చేయ వలెనో ఏమి చెప్ప వలెనో నీవే నాకు బోధింపుము. ఏవిషయములో నైనను సరే, నీ సంకల్పమే, అన్నిటికిని మీదిది. నీ బిడ్డలకు శ్రేయస్కరము ఐనదియు అదే. నా తలంపులను నీసంకల్పములో లీనమొనర్చుకొని నన్ను ఒకపనిముట్టుగ ఉపయోగించుకొనుము.''

''అమ్మా, బ్రహ్మజ్ఞానమును ఒసంగి తక్కినదానిని ఎల్ల మఱచునట్లు చేయకుము. నాకు బ్రహ్మజ్ఞానము అక్కఱ లేదు. తల్లీ, నేను నీ బిడ్డను కానా? కాబట్టి సహజముగనే పిఱికివాడను. నాకు మాఅమ్మ తప్పక ఉండ వలెను. బ్రహ్మజ్ఞానమునకు ఒక పదిలక్షల నమస్కారములు. అది ఎవరికి కావలెనో వారికి ఇమ్ము.''

—శ్రీరామకృష్ణుడు

గ్రంథసమీక్ష

"ఆంధ్రవాణి"

సాంఘిక విద్యావిషయిక సచిత్ర మాసపత్రిక

ఎడిటర్ : శ్రీ ఎన్. శ్రీకంఠంగారు; ప్రాప్తి స్థానము : మేనేజరు, "ఆంధ్రవాణి", కోయిల కుంట్ల, కర్నూలుజిల్లా; పుటలు : 58; వెల : అర్థరూపాయ; సంవత్సరచందా : ఆరు రూపాయలు.

మానవుడు, మానవునివలె మన గలుగవలె నన్న, ఒక్కనాగిరికతయే గాక, విజ్ఞానమును గూడ సముపార్జించుకొనవలయును. విద్యను ఆర్జించుకొని, దుర్లభమైన ఈ మానవ జన్మను ఉత్కృష్టము గావించుకొనుట, సంఘ జీవియై తానుకూడ లోకమునకు ఉపకారి యగుట, లోకకల్యాణములో తానును పాలు పంచుకొనుట - మున్నగునవి మానవుని సామాన్యధర్మములై యున్నవి. "యశమునం దనురక్తియు, విద్యయందు వాంఛాపరివృద్ధియు ప్రకృతిసిద్ధగుణంబులు సజ్జనాళికిన్."

కాని, — అదేమి పాపమో, మన ఆంధ్రమం దున్నంత నిరక్షరాస్యత, దక్షిణహిందూదేశమున వేరెందును గానరాదు. అట్టి అవిద్యాంధకారమును పొలగించి, విద్యాజ్యోతిని వెలిగించి, ఆంధ్రమునం దంతటను వాణీస్వైరవిహారమునకై చక్కని రాచబాటను నిర్మింప కొందఱు మహాత్ములు కంకణము కట్టుకొన్నారు. "మానవసేవయే మాధవసేవ" గా గల ఇట్టి సంఘోద్ధారకులచే ప్రారంభింపబడిన పత్రిక ఈ "ఆంధ్రవాణి". ఇట్టి పత్రికలే ఆంధ్ర ప్రయోజన ప్రాసాదరాజనిర్మాణమునకు పునాదులునాదగును. పౌరశిక్షణకు, సంఘపురోభివృద్ధికి, దేశశ్రేయస్సునకు ఇట్టివి పట్టుగొమ్మ లనుట అతిశయోక్తి కానేరదు.

తేనె లొలుకు పలుకులతో, తేటతెల్లమగు మాటలతో, నానాటి, సాంఘిక - రాజకీయ - వ్యావసాయిక - పారిశ్రామిక విషయము లనేకములు, సామాన్యప్రజల కుపయోగపడునటుగా, ప్రయోజనులకు శిరోధార్య మగునట్లుగా, ఈ "ఆంధ్రవాణి" యందు ఏర్చి, కూర్చి, తీర్చి దిద్దబడినవి. అంతే గాక మన రాజ్యాంగచట్టములోని — పంచవర్ష ప్రణాళిక లోని విషయములు గొన్ని సువిశదముగ బోధపఱుపబడియున్నవి. సుప్రసిద్ధ ప్రముఖులను గూర్చియు, నీతిజ్ఞులను గూర్చియు — వారి సూక్తులను — నందందు అందంబుగ బొందుపఱుపబడియున్నవి. ప్రయోజనవిద్యాబోధకులకు చక్కని సలహాలొసంగబడినవి. —

ఇట్టి "ఆంధ్రవాణీ" ప్రసాదమే ఆంధ్రప్రయోజనులకు వాణీప్రసాద మనుట ఎంతమాత్రమును అతిశయోక్తి గానేరదు.

ఇట్టిప్రయోజనుల అమృతపత్రికకు మా హృదయపూర్వకాభివందనములతోడి స్వాగతము.

—అఖండం గోపాలకృష్ణ.

నారద భక్తి సూత్రములు

అనువాదకులు : శ్రీ దొడ్ల వేంకటరామరెడ్డిగారు

త్యాగీశానందస్వాములవారి ఆంగ్ల గ్రంథమున కిది తెనిగింపు. భక్తిని గూర్చిన సమస్త విషయములును ఇందు విపులముగ నున్నవి. భాష సులభము, సరళము.

310 పుటలు వెల : రూ. 3-0-0

శ్రీ శారదా ప్రసంగములు

అనువాదకులు : కీ॥ శే॥ వెదురుమూడి వేంకట కృష్ణరావుగారు

రామకృష్ణ పరమహంస సహధర్మచారిణియు, ఆదర్శసతి, ఆదర్శయోగిని, ఆదర్శ మాతయు నగు శ్రీ శారదాదేవి భక్తులతో నొనర్చిన దివ్యసంభాషణలు.

"...ఈ గ్రంథము ఆంధ్రదేశమున అక్షరాస్యులగు శ్రీలెల్లరు జదువవలసినది..." —త్రిలింగ

312 పుటలు (ప్రథమ ముద్రణము) వెల : రూ. 2-8-0

వెలువడినది ! ఇప్పుడే వెలువడినది !!

కులము, సంస్కృతి, సామ్యవాదము

అనువాదకులు : శ్రీ కందుకూరు మల్లికార్జునంగారు

హైందవ సంస్కృతిని ఎన్నో శతాబ్దములుగా పోషించి యభివృద్ధినొందించిన గుణకర్మ విభాగమూలమగు చాతుర్వర్ణ్యవ్యవస్థ మతాచార్యకైతవముచే మార్పబడి, భ్రంశమొంది, దేశపతనకారియయ్యెననియు దేశాభ్యుదయమును ఇప్పుడు మరల సాధించుటకు హరిజనులు మొదలు సర్వనిమ్నజాతులకు సాంఘిక, ఆర్థిక, వైజ్ఞానిక, పారమార్థిక ఉన్నతిని కలిగించి సర్వతోముఖసామ్యమును కల్పింపవలెననియు శ్రీ వివేకానందస్వామి ఈ గ్రంథమున ఉద్ఘాటించియున్నాడు. దేశాభ్యుదయమును అభిలషించువారందఱికిని అవశ్యపఠనీయమగు గ్రంథము.

116 పుటలు అందమైన కూర్పు వెల : రూ. 1-0-0

అడ్రెసు : మేనేజరు, శ్రీరామకృష్ణమఠము, మైలాపూరు, మద్రాసు - 4

ప్రబోధ రత్నాకరము

(శ్రీ వివేకానంద ప్రవచనము)

అనువాదకులు : శ్రీ చిరంతనానందస్వామి

పద్యానువాదకులు : మహాకవి విశ్వనాథ సత్యనారాయణ, కవికోకిల జి. జాషువ

227 పుటలు (ద్వితీయ ముద్రణము) వెల : రూ. 2-4-0

శ్రీ రామకృష్ణ ఉవాచ
శ్రీ శారదా సూక్తి నవనీతము
శ్రీ వివేకానంద శంఖారావము

శ్రీ రామకృష్ణపరమహంస, శ్రీ శారదాదేవి, శ్రీ వివేకానందస్వామి — వీరు ముగ్గురును లోకమున కొసగిన సందేశమునందలి ముఖ్యాంశములు ఏర్చి కూర్చి విడివిడిగా సులభశైలియందు ముద్రింపబడియున్నవి. ఈ గ్రంథములలో జీవితమునందలి వివిధఘట్టములకు, వివిధవిషయములకు సంబంధించిన ఉపదేశములు గలవు. అందఱును చదివి తరింపగల చిన్న చిన్న పుస్తకములు.

పాకెట్టు సైజు (ప్రజ్జ్వలముద్రణము) ఒక్కొక్కదాని వెల : అ. 0-6-0

అడ్రెసు : మేనేజరు, శ్రీ రామకృష్ణమఠము, మైలాపూరు, మద్రాసు - 4

శ్రీ బ్రహ్మానందబోధనలు

(శ్రీ బ్రహ్మానందస్వామి జీవితోపదేశములు)

శ్రీ చిరంతనానందస్వామి

త్రివర్ణముఖచిత్రము, శ్రీ రామకృష్ణునియొక్కయు, శ్రీ బ్రహ్మానందస్వామియొక్కయు ఛాయాచిత్రములు గలవు.

రామకృష్ణదేవునియొక్క పారమార్థిక పుత్త్రుడు'' అని పేరొంది, శ్రీ వివేకానంద స్వామితో ఇంచుమించు సమానౌన్నత్యము నొందిన భక్తిజ్ఞానసిద్ధుడగు మహాపురుషుని సవిస్తర జీవితమును, దివ్యోపదేశములును గల యీ గ్రంథము జిజ్ఞాసువుల కందఱకు అవశ్య పఠనీయము, మహోపకారకము.

344 పుటలు (ప్రథమ ముద్రణము) వెల: రూ. 3-8-0

శ్రీ శారదాదేవి

రచయిత: శ్రీ నండూరి బంగారయ్యగారు, బి. ఏ., బి. ఎల్.

శారదాదేవి దివ్యజీవితము ఇందు వివరముగ, మనోహరభాషలో చిత్రింపబడి యున్నది. ఆమె హృదయము నెఱుంగగోరు భక్తులీ గ్రంథమును జదివి తీరవలయును! క్రొత్తవిషయ మెంతో సేకరించి కూర్పబడిన యద్భుత గ్రంథము.

144 పుటలు వెల: రూ. 1-4-0

పవహారి బాబా

వివేకానందస్వామి ప్రణీతము)

అనువాదకులు:

శ్రీ కందుకూరు మల్లికార్జునంగారు, బి. ఏ.

ఇది కాశికి చేరువ గాజీపూరులో నుండిన యొక గొప్ప ఋషీశ్వరుని అత్యద్భుత జీవిత చరిత్ర! శ్రీ వివేకానందస్వామి ఈ మహనీయునియెడ అత్యంత భక్తిప్రపత్తులు గలిగి ఈయనకు శిష్యుడు కాగోరె నన్నచో ఈయన గొప్పతన మిట్టిదని వివరింప నవసరములేదు.

30 పుటలు వెల: రూ. 0-4-0

అడ్రెసు: మేనేజరు, శ్రీ రామకృష్ణమఠము, మైలాపూరు, మద్రాసు - 4

శ్రీ రామకృష్ణ బోధామృతము

అనువాదకులు :

శ్రీ చిరంతనానందస్వామి

ఇందు శ్రీరామకృష్ణుని జీవిత సంగ్రహమును 1121 మహోపదేశములును గలవు.

జీవుడు : సంసారము ; మాయ, గ్రంథములు : గ్రంథులు, బాధగురువులు : బోధ గురువులు, లౌకికులు : వారి ధోరణులు, ఆత్మోన్నతి ; సాధకులు : వారి యాదర్శములు, పారమార్థిక జీవనమునకు సదుపాయములు, సర్వమతసామరస్యము, దేవుడు, జ్ఞానము : భక్తి : కర్మము, బ్రహ్మతత్త్వము మున్నగు అంశము లిందు తేటతెల్లముగ పసి బిడ్డల కయిన అవగాహన కాగల ఉపమానములతో వివరింపబడియున్నవి.

నీతికథలును సూక్తులును మకరందపేశలములు, నిర్వృతికరములు.

... ఈ గ్రంథం చదువుతూంటే ఒక్క ఐహికానికీ, ఒక్క ఆముష్మికానికీ కాక, రెంటికీ సంబంధించిన సూత్రాలూ, రహస్యాలూ, కీలకాలూ చక్కగా అరటి పండొలిచి చేతిలో పెట్టినట్లు ఉంటవి... —ఆంధ్రపత్రిక

540 పుటలు   ప్రజ్జ్వలమగు పంచమ ముద్రణము !   వెల : రూ. 3-8-0

హిందూమతము

రచయిత : శ్రీ వివేకానందస్వామి

అనువాదకుడు : శ్రీ కందుకూరు మల్లికార్జునంగారు

హిందూమత నామమును పరస్పరభిన్నభావభూయిష్ఠములగు అనేక మతసంప్రదాయములు వహించి యుండుటచే, తత్స్వరూప నిర్వచనమునకు ఇందు శ్రీ వివేకానంద స్వాములవారు పూనుకొని ఆ మతము వేదసంహితాకాలమునుండి ఎట్లు క్రమ పరిణామ మందెనో, అందు సర్వసమ్మతమూలభావము లెవ్వియో, అది చేయు బోధ యెట్టిదో, ఇన్ని భిన్నమతాంతరము లెట్లు కలిగెనో, ఈ కలగూరగంపకు హిందూమత నామ మెట్లు లేర్పడెనో విశదీకరించియున్నారు. జిజ్ఞాసువుల కత్యంతోపయుక్తమగు గ్రంథము.

... తెనుగువాఙ్మయములో వేదాంతచర్చలపై ... ప్రకటింపబడిన గ్రంథములలో ఇది ఉత్తమోత్తమమైనదని శిరసొగ్గి చెప్పవలసియున్నది. ... —భారతజ్యోతి 12-4-1956.

168 పుటలు   వెల : రూ. 1-4-0

అడ్రెసు : మేనేజరు, శ్రీ రామకృష్ణమఠము, మైలాపూరు, మద్రాసు - 4